

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 5 • 16.10.2026

**Paavin Ranskan
vierailu** s. 8

**Piispan paimenkirje
pyhän Franciscus
Assisilaisen
juhlapäivänä** s. 12

**NOW: SUMMARY
IN ENGLISH** p. 38

**Viesti lähetys-
sunnuntaille 2026** s. 19

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad

Vuosi 2026
89. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

AD Petri Kovács

Toimitus / Redaktion

Katolisen kirkon viestintä
Rehbinderintie 21
00150 Helsinki

E-mail fides@katolinen.fi

Puh./tel. 040 753 1713

Internet fides.katolinen.fi

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna
2026, muut digiversiona verkossa
osoitteessa fides.katolinen.fi

Ilmestymisen 2026

No	DL	ilm.	vko
1 P	19.1.	13.2.	7
2	20.3.	10.4.	15
3 P	18.5.	12.6.	24
4 P	20.7.	14.8.	33
5	25.9.	16.10.	42
6 P	16.11.	11.12.	50

Ilmestyy 6 kertaa vuonna 2026, joista
4 paperista (P) lehteä postitetaan
kaikkiin katolisiin koteihin veloituksetta.
Tilauttuna hinta 30 €, ulkomaille 35€.

Utkommer 2026 med 6 nummer årligen,
4 tryckta (P), 6 online. Prenumeration 30 €,
till utlandet 35 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen
tehneiltä sähköpostilla tai paperisella
laskulla. Lehti lähetetään veloituksetta
automaattisesti kaikkiin katolisiin koteihin.

Osoitteenmuutokset

info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka

Premedia Helsinki Oy

Vapaaehtoinen lehtimaksu

Voit tukea Fideksen julkaisemista ja
muuta rahankeräyskohteita hiippakunnan
kotisivun kautta osoitteessa katolinen.
fi/lahjoita. Pääset lahjoitussivulle myös
osoittamalla älypuhelimesi kameralla
oheista QR-koodia.

Kannen kuva: Hiippakuntajuhlan marjaaninen
kulkue Vivamossa. Kuva Marko Tervaportti.

Näe ihminen

Mikä on ihminen? Sinä ja minä. Ja kaikki muut kaltaisemme olennot, ympäri koko suuren maailman. Vanhempamme ja lapsemme, kummimme ja kaimamme. Ihminen, Jumalan kuvaksi luotu, jota pelastamaan Isä Jumala lähetti oman Poikansa. Pojan, joka syntyi ihmiseksi ja eli ihmisten keskellä, ei kuninkaana vaan tavallista työtä tehden, mutta joka julkisen toimintansa päättyessä otti kantaakseen raskaimman mahdollisen taakan.

Ihmissen ja Jumalan suhde on mielenkiintoinen. *Luotuina* me emme koskaan voi täysin saavuttaa sitä, mitä Luoja on, ja kuitenkin me olemme hänen kuviaan ja hänen kaltaisuuteensa tehtyjä. Jumalan Poika tuli maailmaan ihmisenä, toki ilman syntiä. Jeesus tuli ihmiseksi tähän meidän maailmaamme, jota "Jumala on rakastanut ... niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän" (Joh. 3:16).

Tällaista rakkautta ihmistä kohtaan, jokaista ihmistä kohtaan, me voimme lähinnä vain ihmetellä ja tietenkin yrittää jäljitellä. Ehkä se on jopa suurin kaikista tehtävistämme, tehtävä, joka määrittää ihmisyytemme ja elämänvalintojemme todellisen arvon.

Kun me katsomme lähimmäisiämme, vaikka he fyysisesti olisivatkin kaukana, näemmekö me heidät ongelmoina tai taakkoina vai seuraammeko me heitä rakastavalla katseella, sellaisella, joka välittää lempeyttä, on kiinnostunut toisen hyvinvoinnista, selviytymisestä ja turvallisuudesta. Yritämmekö me tehdä asioista parempia vai pidämmekö omaa etuamme ja hyvinvointiamme aina muiden hyvinvointia tärkeämpänä? Yritämmekö me tehdä ylipäänsä mitään toisten puolesta?

Ei vain joskus, vaan käytännössä aina on niin, että hyvän tekeminen, toisesta välittäminen ja yhteisen hyvän edistäminen vaativat itseltä uhrautumista. Se voi olla aikaa, rahaa, työtä, hankalien tilanteiden kohtaamista, henkisten tai fyysisten voimien kuluttamista jopa ääri rajoille saakka. Ihmisen, lähimmäisen, näkeminen voi *vaikuttaa* epä-mukavalta, mutta *todellisuudessa* vasta se tekee meistä itsestämmekin sellaisen ihmisen, joksi meidät on luotu.

M. Tervaportti

Ekumeeninen vastuuviikko on kaikkien kirkkojen, seurakuntien ja kristillisten yhteisöjen yhteinen ihmisoikeus- ja vastuullisuuskampanja. Vastuuviikkoa vietetään 18.–25.10.2026 teemalla *Näe ihminen*. <https://ekumenia.fi/vastuuviikko/>

Pääkirjoit

Sisälllys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia: Paavi Leo XIV:n keuhkoleikkaus onnistui
- 4 Uutisia ja ajankohtaista
- 6 Pohjoismaiden piispainkokouksen täysistunto Paderbornissa
- 7 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 8 Paavin Ranskan-vierailu
toi esiin Ranskan kirkon uuden elinvoiman
- 11 Turun katolinen seurakunta
juhli satavuotista taivaltaan
- 12 Piispan paimenkirje pyhän Franciscus Assisilaisen
juhlapäivänä
- 16 Kaikkien luotujen juhla – iloa,
vapautta ja innostusta
- 19 Viesti lähetyssunnuntaille 2026
- 20 Katolilaiset ja ortodoksit
yhteisessä ristisaatossa Kuopiossa
- 22 Marko Tervaportti – 25 vuotta
hiippakunnan palveluksessa
- 26 Katri Tenhunen – katolista
kirjallisuutta suomeksi
- 29 Caritas-kuulumiset
- 30 Avioliitto – elinikäinen
rakkauden koulu
- 32 Stiftsfesten fylle återigen
Sankt Lars kyrka i Lojo
- 35 Ilmoituksia
- 36 Seurakuntien vakio-ohjelmat
- 38 English summary
- 40 Seurakunnan jäsenmaksu

UUTISIA JA AJANKOHTAISTA

Paavi Leo XIV:n keuhkoleikkaus onnistui

Paavi Leo XIV leikattiin tiistaina 13. lokakuuta Rooman Gemelli-sairaalassa. Leikkauksessa poistettiin oikean keuhkon alalohko, ja kudostutkimus vahvisti keuhkojen adenokarsinooman diagnoosin. Vatikaanin mukaan leikkaus onnistui ilman komplikaatioita. Paavi heräsi normaalisti ja palasi lyhyen tarkkailun jälkeen huoneeseensa. Hänen arvioidaan olevan sairaalassa noin viikon.

Paavi Leo XIV kertoi sunnuntaina 11. lokakuuta Angelus-rukouksen yhteydessä, että hänen keuhkostaan on löydetty pieni, tarkkarajainen kyhmy, joka on tarkoitus poistaa leikkauksella lähipäivinä. Paavin mukaan muutos havaittiin hyvin varhaisessa vaiheessa. Hän kiitti uskovia hengellisestä läheisyydestä ja pyysi heitä rukoilemaan puolestaan.

Paavi sanoi: ”Rakkaat ystävät, äskettäin lääkärit löysivät joidenkin tutkimusten yhteydessä keuhkostani tarkkarajaisen kyhmy. Se havaittiin hyvin varhaisessa vaiheessa, ja se on selvästi paikallinen. Lääkärit pitävät leikkausta aiheellisenä, ja siksi olen heidän neuvojaan noudattaen päättänyt mennä leikkaukseen, jossa kyhmy poistetaan. Leikkaus on jo suunniteltu tehtäväksi lähipäivinä. Kiitän teitä hengellisestä läheisyydestänne ja turvaudun rukouksiinne.”

Leikkauksen jälkeen annetuissa tiedotteissa pyhän isän toipumisen on kerrottu sujuvan normaalisti. Hän on jo viettänyt messua avustajiensa kanssa Gemelli-sairaalassa.

Helsingin piispa Raimo Goyarrola on kertonut rukoilevansa paavin puolesta ja pyytänyt kaikkia liittymään rukoukseen esimerkiksi rukoilemalla ruusukkoa paavin terveyden puolesta.

Vatican News / Fides

Vatikaanin uusi asiakirja tarkastelee uskontojen- välisen vuoropuhelun kuutta vuosikymmentä

Kolme Vatikaanin dikasteriota on julkaissut yhteisen asiakirjan *A Journey of Hope* (Toivon matka) Vatikaanin II kirkolliskokouksen Nostra aetate -julistuksen 60-vuotisjuhlan yhteydessä. Uskonopin dikasterion, kristittyjen ykseyden edistämisen dikasterion ja uskontojenvälisen vuoropuhelun dikasterion laatima asiakirja tarkastelee katolisen kirkon suhteiden kehitystä muihin uskontoihin vuodesta 1965 lähtien sekä uskontojenvälisen vuoropuhelun saavutuksia, haasteita ja tulevaisuuden näkymiä.

Syyskuun 16. päivänä 2026 päivätty asiakirja on ennen kaikkea katsaus kirkolliskokouksen opetuksen merkitykseen ja sen toteutumiseen viime vuosikymmeninä. Se ei ole samalla tavalla opillinen kannanotto kuin esimerkiksi Uskonopin kongregaation vuonna 2000 julkaisema *Dominus Iesus*, jossa korostettiin Jeesuksen Kristuksen ja kirkon ainutlaatuista asemaa pelastuksessa.

Uusi asiakirja ei kuitenkaan kumoa aikaisempaa opetusta. Se pitää kiinni Kristuksen ainutlaatuisesta asemasta Pelastajana ja korostaa, ettei uskontojenvälinen vuoropuhelu merkitse uskonnollista relativismia tai synkretismia. Erityistä huomiota kiinnitetään juutalaisuuden ainutlaatuisen suhteeseen kristinuskoon ja Jumalan Israelin kanssa tekemän liiton pysyvyyteen.

Samalla todetaan, ettei tämä merkitse kahta toisistaan riippumatonta pelastustietä.

Asiakirjan pääpaino on uskontojenvälisen vuoropuhelun, keskinäisen kunnioituksen ja yhteisen rauhantyön edistämisessä. Se korostaa myös Pyhän Hengen toimintaa ihmiskunnan historiassa sekä eri kansojen kulttuureissa ja uskonnollisessa elämässä. Asiakirjassa tuomitaan myös uskonnollinen syrjintä ja vainot sekä korostetaan uskonnonvapauden ja kaikkein heikoimmassa

asemassa olevien ihmisten puolustamisen merkitystä. Vuoropuhelu ei merkitse kristillisestä identiteetistä luopumista, vaan kuuluu kirkon evankelioivaan tehtävään.

Paavi Leon hyväksymä asiakirja jatkaa *Nostra aetaten* viitoittamaa tietä ja rohkaisee katolilaisia kohtaamaan muiden uskontojen edustajia avoimesti ja omaan uskoonsa juurtuneina.

Vatican News / Fides

Juventus Catholican tapahtumia

31.10. Vainajain- ja pyhäinpäivän tapahtuma, Helsinki

Tervetuloa la 31.10. viettämään pyhäinpäivää muiden nuorten seurassa. Tapahtuma on avoin kaikille 15-28 vuotiaille katolilaisille tai katolisesta uskosta kiinnostuneille.

Ohjelma alkaa pyhäällä messulla pyhän Marian kirkossa, josta osallistujat jatkavat matkaa Malmin hautausmaalle. Lisäksi luvassa on juhlapyhään liittyviä esitelmää, keskustelua ja pelejä. Tapahtumaan sisältyy yhteinen lounas ja päivällinen.

Ilmoittautuminen viimeistään 24.10. osoitteessa: <https://bit.ly/pyhäinpäivä2026>

Adventinajan retretti 11.-13.12. Oulu

Tervetuloa viettämään joulunajan odotusta yhdessä Suomen pohjoisimmassa seurakunnassa. Ohjelmassa on muun muassa pyhän messun vietto, rukousta, vierailu rakkauden lähetyssisarjen luostarissa sekä talviaktiviteetteja ulkona.

Ilmoittautuminen viimeistään 30.11. osoitteessa: <https://bit.ly/adventti2026>

9.1.2027 Järjestöpäivä ja avoin vuosikokous, Helsinki

Tervetuloa lauantaina 9.1. Juventus Catholican järjestöpäivälle.

Järjestöpäivä on kaikkia jäseniä varten ja siellä käydään läpi kuluneen vuoden tapahtumia ja kehityksiä sekä katsotaan yhdessä tulevaan. Samalla pidetään Juventus Catholican vuosikokous, jossa valitaan uusi hallitus seuraavalle toimintavuodelle 2027.

Lisätietoja tulossa myöhemmin.

Pohjoismaiden piispainkokous päätti syystäysistuntonsa Paderbornissa

Pohjoismaiden piispainkokous (NBK) kokoontui syystäysistuntoonsa Paderbornissa Westfalenissa 21.–25. syyskuuta 2026. Paderbornin arkkipiispan Udo Markus Bentzin ja Bonifatiuswerkin kutsusta Pohjoismaiden piispat kokoontuivat Haus Immaculatassa ja Bonifatiushausissa keskustelemaan kirkon ja yhteiskunnan ajankohtaisista kysymyksistä. Maailmanlaajuisen kirkon synodaalisen prosessin lisäksi kokouksen keskiössä olivat yhteiskunnallinen yhteenkuuluvuus, muukalaisuuden kohtaaminen kriisien leimaamassa maailmassa sekä perheen tulevaisuus.

Kotimaan ja maailmalle avoimuuden välillä: piispa Varden peräänkuuluttaa tasapainoa maahanmuuttokeskusteluun

Piispainkokouksen puheenjohtaja, piispa-prelaatti Erik Varden OCSO (Trondheim ja Tromssa) loi avauspuheessaan ”Muukalaisen vastaanottaminen” kaaren Raamatun Babylonin tornia koskevasta kertomuksesta nykyajan ajankohtaisiin haasteisiin. Maailmanlaajuisien kriisien ja kasvavan populismin edessä Varden varoitti yhteiskunnallisen keskustelun koventumisesta:

”Kristittyinä meidän on protestoitava äänekkäästi. Velvollisuutemme on ojentaa auttava kätemme hädässä oleville, avata ovomme kodittomille ja jakaa aineellisesta hyvinvoinnistamme köyhille.”

Samalla piispa korosti, että oman maan kulttuuria on vaalittava ja vastuuta kannettava: ”Edessämme oleva kristillinen haaste [...] on löytää tasapaino kahden tehtävän välillä: edistää kansallista yhtenäisyyttä ja identiteettiä ja samalla olla avoimia apua tarvitseville ja muukalaisille.”

Piispat ilmoittivat julkaisevansa 25. lokakuuta 2026 maahanmuuttoa käsittelevän paimenkirjeen.

Vuoropuhelussa paikalliskirkon kanssa

Työskentelyistuntojen lisäksi piispat vierailivat Paderbornin teologisessa tiedekunnassa ja kirjoittivat nimensä Paderbornin kaupungin kultaiseen kirjaan kaupungin-

talolla. NBK:n jäsenet tapasivat isäntänsä Hernessä, jonne arkkipiispa Bentz on väliaikaisesti siirtänyt virkapaikkansa. Siellä NBK:n puheenjohtaja piispa Erik Varden osallistui paneelikeskusteluun aiheesta ”Kirkko maallistuneessa yhteiskunnassa”. Arkkipiispa Bentz ja piispa Varden keskustelivat yhdessä katolisen kirkon työntekijöiden ja vapaaehtoisten edustajien kanssa hengellisen elämän uusista aluksista, missionaarisista kokemuksista sekä siitä, mikä kannattelee kristittyjä syvällisten yhteiskunnallisten muutosten aikana.

Suuntaviivoja maailmanlaajuisen piispainsynodin toteuttamiselle vuosina 2027–2028

Piispat paneutuivat perusteellisesti maailmanlaajuisen piispainsynodin etene-missuunnitelman toteuttamiseen. Tu-keakseen Skandinavian paikalliskirkkoja parhaalla mahdollisella tavalla piispainkokous päätti kutsua hiippakuntien synoditiimit alueellisiin kokouksiin keväällä 2027. Niissä on tarkoitus laatia jäsennelty raportti, jossa tarkastellaan ja arvioidaan tähänastisia synodaalisia prosesseja sekä kirkollisen yhteisön toimielimiä.

Katse eteenpäin: kristillisen avioliiton kauneuden julistaminen uudelleen

Yhtenä painopisteenä oli myös valmistautuminen piispainkokousten puheenjohtajien tulevaan tapaamiseen Roomassa lokakuussa 2026 aiheesta ”Kymmenen vuotta Amoris laetitiasta”. Piispat pitivät valitettavana sitä, että kirkon avioliittoa ja perhettä käsittelevät asiakirjat pelkistivät julkisessa keskustelussa aivan liian usein yksittäisiin kiistanalaisiin kysymyksiin, kun taas pastoraalinen haaste on siinä, että yhä harvemmat ihmiset ylipää-tään solmivat avioliiton. NBK kannatti siksi keskustelun suuntaamista pois kapea-alaisista kiistakysymyksistä:

”Kirkon on tuotava esiin kristillisen avioliiton kauneus ja merkitys elinikäisenä, uskollisena ja hedelmällisenä yhteytenä ja korostettava sitä voimakkaammin julistuksessaan.”

Paderbornissa vietettyjen useiden neuvottelupäivien ja syvällisen hengellisen vuoropuhelun päätteeksi pohjoismaiset piispat ilmaisivat syvän kiitollisuutensa Saksasta saadusta runsaasta taloudellisesta tuesta sekä Bonifatiuswerkin moninaisesta avusta. Tämä vuosikymmeniä jatkunut solidaarisuus muodostaa korvaamattoman perustan pastoraaliselle työlle Pohjoismaiden diaspora-alueilla, minkä ansiosta piispat katsovat luottavaisina kohti tulevia pastoraalisia tehtäviä kotimaissaan.

NBK

18.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai (I)

1L Jes. 45:1, 4-6
Ps. 96:1+3, 4-5, 7-8, 9-10ac. – 7b
2L 1. Tess. 1:1-5b
Ev. Matt. 22:15-21

25.10. kirkkovuoden 30. sunnuntai (II)

1L 2. Moos. 22:20-26
Ps. 18:2-3a, 3bc-4, 47+51ab. – 2
2L 1. Tess. 1:5c-10
Ev. Matt. 22:34-40

28.10. keskiviikko, pyhät apostolit Simon ja Juudas, juhla

1L Ef. 2:19-22
Ps. 19:2-3, 4-5. – 5a
Ev. Luuk. 6:12-19

31.10. lauantai, kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä – vainajien päivä
Lukukappaleet: ks. sielunmessujen tekstit.

1.11. (kirkkovuoden 31. sunnuntai) kaikkien pyhien juhla – pyhäinpäivä, juhlapyhä (III)

1L Ilm. 7:2-4, 9-14
Ps. 24:1-2, 3-4ab, 5-6. – vrt. 6
2L 1. Joh. 3:1-3
Ev. Matt. 5:1-12a

8.11. kirkkovuoden 32. sunnuntai (IV)

1L Viis. 6:12-16
Ps. 63:2, 3-4, 5-6, 7-8. – 2b
2L 1. Tess. 4:13-18 tai 1. Tess. 4:13-14
Ev. Matt. 25:1-13

15.11. kirkkovuoden 33. sunnuntai (I)

1L Sananl. 31:10-13, 19-20, 30-31
Ps. 128:1-2, 3, 4-5. – vrt. 1a
2L 1. Tess. 5:1-6
Ev. Matt. 25:14-30 tai
Ev. Matt. 25:14-15, 19-21

22.11. (kirkkovuoden 34. sunnuntai) Kristus, kaikkeuden kuningas, juhlapyhä (II)

1L Hes. 34:11-12, 15-17
Ps. 23:1-2a, 2b-3, 5, 6. – 1
2L 1. Kor. 15:20-26, 28
Ev. Matt. 25:31-46

29.11. (adventin 1. sunnuntai)

1L Jes. 63:16b-17, 19b, 64:3-7
Ps. 80:2ac+3b, 15-16, 18-19. – 4
2L 1. Kor. 1:3-9
Ev. Mark. 13:33-37

6.12. (adventin 2. sunnuntai)

1L Jes. 40:1-5, 9-11
Ps. 85:9ab+10, 11-12, 13-14. – 8
2L 2. Piet. 3:8-14
Ev. Mark. 1:1-8

8.12. Autuaan Neitsyt Marian perisynnin sikiäminen, juhlapyhä

1L 1. Moos. 3:9-15, 20
Ps. 98:1, 2-3ab, 3cd-4, 5-6. – 1a
2L Ef. 1:3-6, 11-12
Ev. Luuk. 1:26-38

13.12. (adventin 3. sunnuntai – gaudete)

1L Jes. 61:1-2a, 10-11
Ps. Luuk. 1:46-48, 49-50, 53-54. – Jes. 61:10b
2L 1. Tess. 5:16-24
Ev. Joh. 1:6-8, 19-28

Rukouksen apostolaatti

Lokakuun 2026 rukouksen apostolaatin palsta

Maailman terveysjärjestö WHO (World Health Organization) julkaisi 11. syyskuuta 2026 seuraavat keskeiset faktat mielenterveydestä:

1) Lähes yksi seitsemästä ihmisestä maailmassa elää mielenterveyden häiriön kanssa. 2) Mielenterveyden häiriöt voivat vaikeuttaa vakavasti jokapäiväistä elämää ja aiheuttaa pitkäaikaista kärsimystä, jos niitä ei hoideta. 3) Mielenterveyden häiriöitä on monenlaisia. 4) Saatavilla on tehokkaita ehkäisy- ja hoitomenetelmiä. 5) Suurimmalla osalla ihmisistä ei ole mahdollisuutta saada tehokasta hoitoa.

Nämä WHO:n esittämät luvut ja faktat kertovat paljon siitä, millaisessa maailmassa elämme tällä hetkellä. Mielenterveyden ongelmat koskettavat valtavaa määrää ihmisiä, ja siksi kyse ei ole vain yksittäisten ihmisten tai perheiden ongelmasta vaan koko yhteiskuntaa koskevasta kysymyksestä.

Katolisen kirkon opetus ja kristillisten mystikkojen kirjoitukset käsittelevät mielenterveyttä osana ihmisen kokonaisvaltaista elämää. Kirkko torjuu ajatuksen, että mielenterveyden sairaus olisi yksinkertaisesti seurausta hengellisestä heikkuudesta tai synnistä. Nykyaikaisessa pastoraalisessa työssä tehdään selvä ero mielenterveyteen liittyvien ongelmien sekä hengellisten tai moraalisten kysymysten välillä. Siksi mielenterveyden ongelmista kärsivä ihminen voi tarvita sekä hengellistä tukea että ammattimaista apua psykologilta, psykoterapeutilta tai psykiatrilta.

Joskus syvästä tai toistuvasta masennuksesta kärsivä ihminen kokee, että hänen sielunsa on sairas eikä rukous tuo helpotusta. On väärin etsiä kärsivästä ihmisestä syytä hänen kärsimyksensä tai käyttää hänen kärsimystään välineenä vakuuttamalla hänelle, että hänen kärsimyksensä palvelee jotakin ”suurempaa hyvää”. Usko ja lääketieteellinen tai psykologinen hoito eivät ole toistensa vastakohtia. Ne voivat olla erilaisia ja toisiinsa täydentäviä tapoja huolehtia ihmisestä.

Mielenterveyden sairaus ei vähennä ihmisen ihmisarvoa. Sairastunut ihminen on edelleen Jumalan kuvaksi luotu ihminen, joka tarvitsee kunnioitusta, läsnäoloa, yhteisöä ja rakkautta. Turvautukaamme Neitsyt Mariaan, Sairaiden Parantajaan, ja pyytäkäämme häntä rukoilemaan puolestamme ja auttamaan meitä rakentamaan keskinäistä läheisyyttä, yhteyttä ja veljellistä rakkautta.

isä Stanislaw Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Lokakuu

- Rukoilemme, että mielenterveystyö juurtuisi koko kirkkoon ja auttaisi siten voittamaan mielenterveyden häiriöistä kärsiviin ihmisiin liitetyn stigman ja syrjinnän.

Oktober

- Vi ber att själavården för psykisk hälsa rotas i hela kyrkan och hjälper till att övervinna stigmatiseringen och diskrimineringen av personer med psykisk ohälsa.

Marraskuu

- Rukoilemme sen puolesta, että varallisuutta käytettäisiin oikein, niin ettei siinä langettaisi itsekkyuden kiusaukseen vaan että se palvelisi aina yhteistä hyvää ja niiden auttamista, joilla on vähemmän.

November

- Vi ber för en rätt användning av rikedom, så att den inte faller för egoismens frestelse utan alltid tjänar det gemensamma bästa och solidariteten med dem som har mindre.

Paavin Ranskan-vierailu toi esiin Ranskan kirkon uuden elinvoiman

Paavi Leo XIV teki nelipäiväisen apostolisen vierailun Ranskaan 25.–28. syyskuuta. Vierailu suuntautui Pariisiin, Lourdesiin ja Metziin. Kyseessä oli ensimmäinen varsinainen paavin valtiavierailu Ranskaan sitten paavi Benedictus XVI vuoden 2008 vierailun. Paavi Franciscus kyllä kävi Ranskassa muutaman kerran, mutta matalammalla profililla.

Paavi Leon matkaan sisältyi tapaamisia niin valtionjohdon, kirkon, nuorten, maahanmuuttajien, sairaiden kuin muiden uskontojen edustajien kanssa. Vierailu alkoi perjantaina 25.9. Pariisista, jossa pyhä isä tapasi presidentti Emmanuel Macronin Élysée-palatsissa ja puhui Ranskan valtion-

johdolle, yhteiskunnan edustajille ja diplomaattikunnalle. Päivään kuuluivat myös vierailu Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö UNESCO:n päämajassa, vesper Notre-Damen katedraalissa sekä illalla nuorten rukousvigilia Stade de Francella. Stadionille kokoontui noin 80 000 nuorta.

Lauantaina Leo XIV tutustui maahanmuuttajien vastaanottoa ja kotoutumista tukevaan Maison Bakhita -keskukseen sekä tapasi Pariisin katolisessa instituutissa (Institut catholique de Paris) muun muassa katekumeeneja eli kasteoppilaita ja myös hiljattain kastettuja. Iltapäivällä hän vietti pyhän messun Place de la Concordella. Vatikaanin mukaan messuun ja Champs-Élysées'n varrelle kokoontui noin 800 000 ihmistä. Sieltä paavi jatkoi Lourdesiin.

Sunnuntain ohjelma Lourdesissa sisäl-

si tapaamisen Ranskan piispojen kanssa ja pyhän messun Lourdesin pyhäkön suurella niityllä. Messuun osallistui yli 150 000 uskova. Paavi tapasi myös sairaita, vapaaehtoisia ja Lourdesin karmeliittaluostarin kontemplatiivisia sisaria sekä yksityisesti seitsemän kirkossa tapahtuneen seksuaalisen hyväksikäytön uhria. Päivä päättyi ruusukorukoukseen ja kynttiläkulkueeseen, joista Lourdes hyvin tunnetaan.

Vierailun viimeisenä päivänä paavi vieraili Metzissä lähellä Saksan ja Luxemburgin rajoja. Robert Schumanin nimeä kantavassa kongressikeskuksessa paavi osallistui ensin uskontojen väliseen tapaamiseen ja sen jälkeen Euroopan tulevaisuutta käsitelleeseen tilaisuuteen. Vierailu päättyi messuun Saint-Étiennen katedraalissa, minkä jälkeen Leo XIV palasi Roomaan maanantai-iltana.

”Kristityn ase on itsensä lahjoittava rakkaus.
Paavi kehotti nuoria tavoittelemaan oikeudenmukaisuutta,
uskoa, rakkautta, kärsivällisyyttä ja lempeyttä.”

Kristus vastauksena ihmisen janoon

Vierailun eri puheissa toistuivat rauha, ihmisarvo, kristillinen todistus ja Euroopan vastuu, mutta Leo XIV ei puhunut niistä vain yleisinä yhteiskunnallisina arvoina. Hänen viestinsä lähtökohta oli selvästi kristillinen, ja hän liitti yhteiskunnalliset kysymykset toistuvasti kristilliseen ihmiskuvaan ja uskoon Kristukseen.

Tämä näkyi erityisen selvästi Pariisin suuressa messussa. Paavi lähti liikkeelle Jeesuksen sanoista: ”Jos jonkun on jano, tulkoon minun luokseni ja juokoon.” Hänen mukaansa nykyihminen yrittää usein täyttää sisäistä tyhjyyttään nautinnoilla, omistamisella ja jatkuvalla viihdyttämällä, mutta ne eivät kykene tyydyttämään ihmisen syvintä janoa. Kristus sen sijaan tarjoaa ”elävää vettä”, Jumalan rakkautta, joka ei ainoastaan sammuta ihmisen omaa janoa vaan tekee hänestä rakkauden lähteen myös toisille.

Paavi puhui myös suoraan Ranskasta. Hänen mukaansa ranskalaiset janoavat Jumalaa, elämää, totuutta, ykseyttä, rauhaa ja onnellisuutta. Hän kehotti maan katolilaisia olemaan pitämättä uskoa Jeesukseen Kristukseen vain itsellään vaan jakamaan sitä ympärilleen.

Nuorille Stade de Francella Leo XIV puhui uskosta rohkeutena. Kristillinen taistelu ei hänen mukaansa käytä ”väkivallan, halveksunnan tai sorron aseita”. Kristityn ase on itsensä lahjoittava rakkaus. Paavi kehotti nuoria tavoittelemaan oikeudenmukaisuutta, uskoa, rakkautta, kärsivällisyyttä ja lempeyttä.

Paavi kiinnitti erityistä huomiota Ranskassa viime vuosina näkyneeseen nuorten aikuisten kiinnostukseen katolista uskoa kohtaan. Tavatessaan kasteoppilaita ja vastakastettuja Pariisissa hän puhui kiitollisuudesta Jumalan ”ennakoimatonta työtä” kohtaan ja sanoi olevansa hämmästyntynyt niiden ihmisten määrästä, jotka nykyään pyytävät kristillisen initiaation sakrament-

Nuorten rukousvigiliaan Stade de Francelle kokoontui noin 80 000 nuorta. Kuvat kuvakaappauksia Ranskan piispainkokouksen kokoomavideoilta.

teja. Samalla hän muistutti, että uusille kristityille on tarjottava pitkäjänteistä tukea.

Lourdesissa sanoma sai toisenlaisen sävyn. Paavi puhui sairauden, kärsimyksen ja vanhuuden keskellä elävien ihmisten arvosta ja muistutti, ettei ihmisen hauraus vähennä hänen ihmisarvoaan. Hän kehotti Ranskan kirkkoa myös kohtaamaan omat haavansa ja jatkamaan määrätietoisesti työtä kirkossa tapahtuneen seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi ja uhrien auttamiseksi.

Samana päivänä paavi tapasi yksityisesti seitsemän kirkossa tapahtuneen seksuaalisen hyväksikäytön uhria. Vatikaanin mukaan Leo XIV kuunteli heidän kokemukseen ja vahvisti kirkon sitoutumisen hyväksikäytön torjumiseen.

Eurooppa tarvitsee muistia

Metzissä vierailun näkökulma laajeni Ranskasta koko Eurooppaan. Paikan valinta oli tarkoituksellinen. Metz in seutu on vuo-

sisatojen aikana ollut sekä kansojen kohtaamispaikka että Ranskan ja Saksan välisten sotien rajamaa. Alueeseen liittyy läheisesti myös yksi Euroopan yhdentymisen keskeisistä rakentajista, harras katolilainen Robert Schuman, joka eli Mosellessa pitkään, edusti aluetta Ranskan kansalliskokouksessa ja on sinne haudattu.

Leo XIV mukaan Eurooppaa ei voi ymmärtää unohtamalla sen kristillistä historiaa. Kristinuskon vaikutus näkyy hänen mukaansa muun muassa käsityksissä ihmisarvosta, solidaarisuudesta, oikeudenmukaisuudesta sekä eurooppalaisen yhteiskunnan, koulutuksen ja sairaanhoidon kehityksessä. Samalla paavi korosti, ettei omien juurien tunnustaminen merkitse sulkeutumista muilta. Eurooppa on kehittynyt myös kohtaamisissa muiden kulttuurien kanssa.

Paavi nosti tässä yhteydessä esiin Robert Schumanin. Toisen maailmansodan jälkeen Euroopan rakentajat pyrkivät luo-

maan entisten vihollisten välille sellaisen yhteistyön, joka tekisi uuden sodan yhä vaikeammaksi.

Paavi varoitti samalla ajatuksesta, että rauha voitaisiin viime kädessä turvata vain asevarustelulla. Hänen mukaansa kansainvälinen oikeus ja monenkeskinen yhteistyö ovat paras vastalääke ”hallinnan halulle”, joka on konfliktien taustalla. Euroopan oma historia osoittaa, että vuosisatoja sotineet kansat voivat valita toisen tien.

Uskontojen välisessä tapaamisessa paavi muotoili saman ajatuksen hengellisestä näkökulmasta: uskonnollinen vuoropuhelu ei merkitse oman identiteetin heikentämistä. Ihminen voi tunnustaa oman uskonsa ja samalla avautua toiselle. Robert Schumanin tavoin vanhoista rajalinjoista voidaan tehdä ”toivon siltoja”.

Vierailu näkyi myös sekulaarissa Ranskassa

Paavi Leon vierailun mittakaava herätti Ranskassa laajaa huomiota. Erityisesti Pariisin tapahtumat tekivät katolisen uskon poikkeuksellisen näkyväksi maassa, jota tavallisesti kuvataan yhtenä Euroopan maallistuneimmista yhteiskunnista.

Stade de Francen noin 80 000 nuoren iltaa Le Monde kuvasi tunnelmaltaan lähes rock-konsertin kaltaiseksi. Lehden huomio kiinnittyi samalla siihen, että sekularisoituneessa Ranskassa huomattava joukko nuoria aikuisia ja teini-ikäisiä on viime vuosina hakeutunut kasteelle omasta aloitteestaan.

Vielä näkyvämpi hetki koettiin seura-

vana päivänä. Place de la Concorde messu täytti Champs-Élysées’n väkijoukolla, jossa oli sekä aktiivisia katolilaisia että uteliaita katselijointa. Le Monde kuvasi Leo XIV:ää rauhalliseksi ja ihmisiä yhteen kokoavaksi paaviksi ja nosti esille hänen puheensa nykiihmissen ”transsendentin janosta”.

Ehkä yllättävimpiä kuvia olivat kuitenkin Champs-Élysées’illä tapahtuneet ripittäytymiset. Papit ottivat messun alla ja sen aikana vastaan ripittäytyjiä kaduilla, kauppojen ja kahviloiden edustalla. Le Parisien kertoi papista, joka oli kuunnellut rippejä tunteita, ja haastatteli katolista naista, joka ei ollut koskaan kuvitellut ripittäytyvänsä keskellä Champs-Élysées’tä mutta piti kokemusta juuri siksi erityisen kauniina. Paavin vierailu osui aikaan, jolloin Ranskan kirkossa on muutenkin havaittu kiinnostava ilmiö. Aikuisasteiden määrä kasvoi vuosina 2019–2025 peräti 210 prosenttia. Ilmiö ei vielä merkitse Ranskan yleisen maallistumiskehityksen kääntymistä, sillä samaan aikaan lasten kasteiden määrä vähenee, mutta erityisesti nuorten aikuisten omaehtoinen hakeutuminen kirkkoon on herättänyt kiinnostusta muuallakin Euroopassa.

Ranskan kokemus kiinnostaa myös muualla Euroopassa

Tämä tuli näkyviin heti paavin vierailun päättyessä. Saksan piispainkokouksen puheenjohtaja, Münsterin piispa Heiner Wilmer SCJ, nosti Ranskan esille 28. syyskuuta Fuldan tuomiokirkossa Saksan piispainkokouksen syysistunnon avajaismessussa –

siis samana päivänä, jolloin Leo XIV päätti matkansa Metzissä.

Wilmer kuvasi Ranskaa ”uuden aikuisen katolisen uskon laboratoriksi Euroopassa” ja puhui ”tekonisesta muutoksesta uskon välittymisessä”. Hänen mukaansa kiinnostavaa on erityisesti se, että monet nuoret löytävät kristinuskon tavalla, joka ei enää kulje perinteisesti perheen ja lapsuuden uskonnollisen kasvatuksen kautta.

Saksan piispainkokous käsitteli ilmiötä myös istunnossaan. Ranskassa aikuisasteiden määrä kasvoi vuosina 2019–2025 noin 210 prosenttia, kun Saksassa kasvu oli 28 prosenttia. Wilmer kuitenkin varoitti tulkitsemasta lukuja sekularisaation päätymiseksi: lasten kasteiden määrä laskee edelleen voimakkaasti. Silti hän totesi kokouksen päätteeksi, ettei Saksa voi kopioida Ranskaa, mutta ”voimme oppia Ranskalta”.

Metzin eurooppalainen ulottuvuus näkyi myös vierasjoukossa. Ranskan piispainkokouksen puheenjohtaja, kardinaali Jean-Marc Aveline, oli kutsunut paikalle muiden Euroopan maiden piispainkokousten puheenjohtajia ja edustajia. Suomesta Metzissä oli Helsingin piispa Raimo Goyarola, joka edusti tapaamisessa Pohjoismaiden piispainkokousta.

Näin paavin Ranskan-vierailun viimeinen päivä yhdisti Ranskan kirkossa näkyvän uuden kiinnostuksen uskoon laajempaan keskusteluun Euroopan tulevaisuudesta ja kristinuskon paikasta siinä. ■

Marko Tervaportti

Lähteet: Fides / Vatican News / Le Monde / Le Parisien / katholisch.de

Turun katolinen seurakunta juhli satavuotista taivaltaan

Turussa vietettiin lauantaina 26. syyskuuta Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunnan 100-vuotisjuhlaa. Juhlallinen messu vietettiin piispa Raimo Goyarrolan johdolla läheisessä luterilaisessa Mikaelinkirkossa, josta juhlaväki siirtyi Radisson Blu Marina Palace-hotelliin juhlaohjelman ja -lounaan äärelle.

Messuun osallistui runsaat 600 henkeä, ja päiväjuhlaan kokoon-tui yli 400 vierasta. Juhlaväkeä oli vauvasta vaariin. Hotellin suuri juhlasali täyttyi iloisesta puheensorinasta, ja juhlan riemu oli käsinkosketeltavaa.

Isä Stanislaw Zawilowicz SCJ avasi päiväjuhlan kiittämällä kaikkia niitä seurakuntalaisia, jotka olivat kantaneet vastuuta juhlan järjestelystä. Hän välitti juhlaväelle myös isä Peter Gebaran SCJ lämpimät terveiset.

Juhlassa kuultiin puheita ja musiikkiesityksiä sekä muisteltiin seurakunnan vaiheita vuosikymmenten varrelta. Mukana oli myös eku-meenisia vieraita luterilaisesta ja ortodoksisesta kirkosta. Mikaelinseurakunnan kappalainen Pasi Jaakkola ja ortodoksinen arkkipiispa Elia lausuiivat lämpimät onnittelunsa Turun katolisel-le yhteisölle.

Piispa Raimo rohkaisi kaikkia läsnäolijoita rukoilemaan paikalliskirkon puolesta sekä unelmoimaan ja rakentamaan huomisen kirkkoa Jeesukseen Kristukseen luottaen. ■

Piispan paimenkirje pyhän Franciscus Assisilaisen juhlapäivänä

Helsingin piispa Raimo Goyarrolan paimenkirje pyhän Franciscus Assisilaisen kuoleman 800-vuotisjuhlan johdosta luettiin sunnuntaina 4. lokakuuta kaikissa Helsingin hiippakunnan seurakunnissa. Paimenkirjeen otsikona on *Autuaita ovat hengessään köyhät*.

Paimenkirjeessään piispa tarkastelee pyhän Franciscuksen esimerkin valossa kristillistä köyhyyttä. Se ei merkitse ai-neellisen hyvän halveksimista tai sitä, ettei ihmisellä saisi olla omaisuutta, vaan ennen kaikkea sydämen vapautta: sitä, "etemme anna tavaroiden omistaa meitä".

Kirjeen ensimmäisessä osassa piispa muistuttaa, että Jeesus syntyi köyhänä, eli köyhänä ja kuoli köyhänä. Kristuksen seuraaminen kutsuu luottamaan Jumalaan oman omaisuuden, aseman, suunnitelmi-en tai kykyjen sijasta. Pyhä Franciscus eli tämän kutsun radikaalisti todeksi.

Toisessa osassa köyhyyttä tarkastellaan irrottautumisena ja sisäisenä vapautena. Ratkaisevaa ei ole se, kuinka paljon ihmisellä on, vaan kuinka paljon hänen omistamansa asiat pitävät häntä otteessaan. Piispa kutsuu erityisesti vauraassa suomalaisessa yhteiskunnassa eläviä kysymään: "Voisimmeko elää hieman vähemmällä voidaksemme rakastaa hieman enemmän?"

Kolmannessa osassa piispa korostaa, että kristillinen köyhyys johtaa anteliaisuuteen ja tarvitsevien auttamiseen. Hiippakunnassa tätä toteutetaan muun muassa kolehtien, jäsenmaksun, Caritaksen työn sekä seurakuntien konkreettisen avustustyön kautta.

Paimenkirjeen lopuksi piispa kuvaa evankelista köyhyyttä "vapauden seikkailuksi". Pyhän Franciscuksen esimerkki kutsuu luottamaan Jumalaan, elämään yksinkertaisesti ja jakamaan omastaan. Piispa toivoo Helsingin hiippakunnan olevan yhä enemmän "köyhä kirkko köyhille ja köyhi-

en kanssa" – kirkko, joka kohtaa ihmiset ja tekee evankeliumin ilon ja kauneuden näkyväksi Suomessa.

Paimenkirje on luettavissa tämän lehden seuraavilla sivuilla, sekä kolmella kielellä fides.katolinen.fi -verkkosivuilla.

Fides

Helsingin piispa Raimo Goyarrolan paimenkirje pyhän Franciscus Assisilaisen kuoleman 800-vuotisjuhlan johdosta 4.10.2026.

Autuaita ovat hengessään köyhät

Rakkaat veljet ja sisaret,

Tänä vuonna vietämme koko kirkon kanssa pyhän Franciscus Assisilaisen kuoleman 800-vuotisjuhlaa. Hän on yksi kristinuskon historian tunnetuimmista ja rakastetuimmista pyhistä. Keski-Italiassa sijaitsevista Assisista hänen elämänsä ja sanomansa ovat kulkeneet vuosisatojen, kulttuurien ja rajojen yli ja saavuttavat edelleen tänä päivänä kaikkien kansojen miesten ja naisten sydämet.

Haluan tämän juhluvuoden yhteydessä kiittää Jumalaa pyhän Franciscuksen lahjasta ja siitä suuresta hyvästä, jota hänen elämänsä, todistuksensa ja erilaiset fransiskaanis-tyhteisöt edelleen tekevät kirkossa ja maailmassa. Myös meillä Suomessa on erityistä syytä kiittää tästä fransiskaanisesta karismasta. Kristillisen uskon alkuajoista asti täällä Pohjolassa fransiskaanit ovat olleet läsnä Suomessa. He ovat merkittäväällä tavalla osallistuneet evankeliumin julistamiseen maassamme ja tehneet Kristuksen kasvoja näkyväksi kansamme keskellä.

Pyhä Franciscus puhuu meille edelleen tänään. Ja ehkä yksi niistä sanoista, joita yhteiskuntamme juuri nyt eniten tarvitsee kuulla, on sana köyhyys.

Ensi kuulemalta se saattaa tuntua oudolta sanalta. Elämme yhteiskunnassa, jossa pyritään omistamaan enemmän, nauttimaan enemmän, keräämään enemmän ja turvaamaan tulevaisuutemme yhä paremmin. Evankeliumi kuitenkin näyttää meille toisen tien: ”Autuaita ovat hengessään köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta” (Matt. 5:3).

Kristillinen köyhyys ei välttämättä tarkoita sitä, ettei meillä olisi mitään. Se ei myöskään tarkoita aineellisen hyvän halveksimista tai sitä, että tavaroiden omista-

minen sinällään olisi pahasta. Tämä evankelinen köyhyys merkitsee ennen kaikkea sitä, ettemme anna tavaroiden omistaa meitä. Se on elämää sydän vapaana ja kiitollisena, Jumalalle ja lähimmäisille avoimena.

Haluaisin pysähtyä tämän köyhyiden hyveen kolmen ulottuvuuden äärelle, joita

pyhä Franciscus eli poikkeuksellisella tavalla todeksi.

1. Jeesus syntyi köyhänä, eli köyhänä ja kuoli köyhänä

Ymmärtääksemme kristillistä köyhyyttä meidän on ennen kaikkea katsottava Jeesukseen Kristukseen. Jumalan Poika olisi voinut va-

Autuaita ovat hengessään köyhät

lita minkä tahansa paikan tullakseen maailmaan. Hän kuitenkin syntyi Betlehemin köyhyyteen. Jouluevangeliumista muistamme, että Marialle ja Joosefille ei ollut tilaa majapaikassa, joten lapsi ka-paloitiin seimeen karjasuojassa. Julkisen elämänsä aikana Jeesus ei kerännyt rikkauksia eikä etsinyt vain inhimillistä turvaa. Hän kulki paikasta toiseen julistaen Jumalan valtakuntaa ja luottaen kokonaan taivaallisen Isän johdatukseen.

Elämänsä lopulla Jeesus kuoli köyhänä ja ristiinnaulittuna ristille. Jeesuksen tie kulkee köyhyyden kautta, koska se kulkee itsensä lahjoittamisen kautta. Kristus ei takerru mihinkään. Hän antaa itsensä kokonaan Isälle ja kokonaan meille. Pyhä Paavali ilmaisee tämän todellisuuden vaikuttavalla tavalla: ”Vaikka hän oli rikas, hän tuli köyhäksi teidän tähdenne, jotta te rikastuisitte hänen köyhyydestään” (2. Kor. 8:9).

Pyhä Franciscus ymmärsi tämän salaisuuden syvästi. Kohdatessaan Kristuksen hän huomasi, että Kristuksen seuraaminen merkitsi samaistumista häneen myös hänen köyhyydessään. Siksi Franciscus halusi elää evangeliumia radikaalisti todeksi, luottaen Jumalaan ja luopuen kaikesta sellaisesta, mikä voisi estää häntä seuraamasta Jeesusta vapaasti. Myös meidät on kutsuttu kulkemaan tätä tietä. Emme voi seurata Kristusta, jos sydämemme on muiden asioiden täyttämä.

Köyhyys on siis tärkeä edellytys kristillisellemme elämälle, koska se auttaa meitä asettamaan turvamme Jumalaan eikä omaisuuteemme, rahaamme, arvostukseemme, työhömmme, suunnitelmiimme tai edes omiin kykyihimme. Taivasta ei voi ostaa rahalla. Jumalan valtakunta otetaan vastaan lahjana. Ja lahjan vastaanottamiseksi käsien on oltava avoimet.

2. Köyhyys on irrottautumista ja sisäistä vapautta

Kristillinen köyhyys alkaa sydäimestä. Ihmisellä voi olla paljon tavaraa ja hän voi silti

olla hengessään syvästi köyhä. Toisella voi puolestaan olla hyvin vähän omaisuutta, mutta hän voi olla täysin kiintynyt siihen. Perimmäinen kysymys ei ole se, kuinka paljon meillä on, vaan se, kuinka paljon se, mitä meillä on, pitää meitä otteessaan.

Voimme kysyä itseltämme rehellisesti: Mitkä asiat vievät sydämessäni liian paljon tilaa? Mistä minun olisi hyvin vaikea luopua? Mitä todella tarvitsen elääkseni? Kuinka paljon minulla on sellaista, mitä en käytä, mitä en tarvitse ja mitä minun on kuitenkin vaikea antaa pois?

Irrottautuminen tekee meidät vapaiksi. Joskus ajattelemme, että enemmän omistaminen tekee meistä vapaampia. Voi kuitenkin käydä juuri päinvastoin. Mitä enemmän keräämme tavaroita, sitä useampia asioita meidän täytyy hoitaa, suojella, ylläpitää ja puolustaa. Saatamme lopulta päätyä omien tavaroidemme palvelijoiksi.

Evangelinen köyhyys kutsuu meitä palaamaan yksinkertaisempaan elämään. Tarkoituksena ei ole elää kurjasti, vaan elää

ilman tarpeettomia tavaroita ja tarpeettomia kahleita.

Pyhä Franciscus löysi todellisen rikkauden Kristuksessa. Kun ihminen löytää Kristuksen, monet muut asiat löytyvät oikean paikkansa. Siksi köyhyys on myös vapauden koulu. Se antaa meille mahdollisuuden sanoa: ”Minulla on tämä, mutta minun ei tarvitse takertua siihen.” – ”Voin nauttia tästä, mutta onnellisuuteni ei riipu siitä.” – ”Voin menettää tämän menettämättä kuitenkaan sitä, mikä on olennaista.”

Todella vapaa ihminen voi antaa, jakaa, luopua ja aloittaa uudelleen. Tässä mielessä evankelinen köyhyys on erityisen tärkeä kutsu meille kaikille, myös meille, jotka elämme suhteellisen vauraassa suomalaisessa yhteiskunnassa. Ehkä juuri siksi, että meillä on niin paljon mahdollisuuksia, meidän täytyy jälleen oppia erottamaan toisistaan se, mitä tarvitsemme, ja se,

mitä vain haluamme. Kysykäämme perheissämme, yhteisöissämme ja henkilökohtaisesti: Voisimmeko elää hieman vähemmällä voidaksemme rakastaa hieman enemmän?

3. Köyhyys tekee meistä anteliaita tarvitseville

Kristillinen köyhyys ei kuitenkaan pääty meihin itseemme. Sydämen irrottautuminen omistamisesta johtaa väistämättä anteliaisuuteen. Se, joka ei ole kiintynyt omaisuuteensa, voi asettaa sen toisten palvelukseen. Kristitty ei voi kulkea välinpitämättömänä kärsivän ihmisen ohi.

Jeesus samaistuu erityisellä tavalla köyhiin, vähäisiin, sairaisiin, muukalaisiin ja kaikkiin niihin, jotka tarvitsevat apuamme. ”Kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle” (Matt. 25:40). Siksi evankelisella köyhyydellä on syvästi konkreettinen ulottuvuus. Ei riitä, että sanomme rakastavamme köyhiä. Meidän on jaet-

Autuaita ovat hengessään köyhät

tava omaisuutemme ja elämämme heidän kanssaan.

Hiippakunnallamme on monia mahdollisuuksia elää tätä köyhyyden ulottuvuutta todeksi. Teemme niin esimerkiksi seurakunnissamme järjestettävien kolehtien kautta. Teemme niin jäsenmaksun avulla, joka mahdollistaa kirkkomme elämän ylläpitämisen ja sen lähetystehtävän toteuttamisen. Teemme niin myös Caritaksen kautta saattamalla ja auttamalla pakolaisia, maahanmuuttajia ja vaikeuksissa olevia perheitä.

Teemme niin myös silloin, kun seurakuntayhteisö huomaa ympärillään olevat konkreettiset tarpeet ja etsii tapoja vastata niihin. Kristillinen rakkaus alkaa läheltä, edessämme olevasta veljestä tai sisaresta, mutta sillä ei ole rajoja. Solidaarisuutemme voi ulottua myös muiden maiden tarvitseviin ihmisiin, erityisesti sinne, missä köyhyys, sota, vaino tai luonnonkatastrofit tekevät niin monien veljemme ja sisartemme elämästä vielä vaikeampaa.

Jokainen rakkaudella jaettu euro voi muuttua toivon merkiksi. Jokainen ilmaiseksi annettu tunti voi olla laupeudenteko. Jokainen vastaanotettu ja kuunneltu ihminen voi kokea jotakin Jumalan rakkaudesta. Pyhä Franciscus ymmärsi tämän poikkeuksellisella tavalla. Hänen kohtaamisensa köyhien kanssa ei ollut vain sosiaalisen avun kysymys. Köyhässä hän löysi Kristuksen kasvot. Myös meidät on kutsuttu tekemään tämä löytö.

4. Vapauden ja rakkauden seikkailu

Rakkaat veljet ja sisaret, pyhän Franciscuksen juhliminen ei tarkoita vain menneisyyden suuren pyhän muistelemista. Se merkitsee sen kutsun kuulemistä uudelleen, joka on edelleen ajankohtainen. Franciscus muistuttaa meitä siitä, että evankeliumia voidaan todella elää todeksi. Voimme luottaa Jumalaan. Voimme elää yksinkertaisesti. Voimme luopua monista asioista. Voimme olla anteliaita. Voimme huomata, ettei todellinen onnellisuus merkitse enemmän

omistamista, vaan enemmän rakastamista. Eikä tämä ole surullinen tai raskas taakka. Päinvastoin. Evankelinen köyhyys on vapauden seikkailu.

Jumala ei kutsu meitä harmaaseen ja surulliseen elämään. Hän kutsuu meidät intohimoiseen, vapaaseen ja rakkaudentäyteiseen elämään. Hän kutsuu meitä luopumaan siitä, mikä sitoo meitä, jotta voimme ottaa vastaan paljon enemmän kuin itse voisimme koskaan kuvitella. Pyhä Franciscus sai tämän kokea, kun hän jätti taakseen vain inhimilliset turvansa seurataksaan Kristusta. Hänen elämänsä osoittaa meille, kuinka pitkälle ihminen voi päästä, kun hän luottaa täysin Jumalaan.

Myös tänään Jeesus kutsuu meitä tähän seikkailuun. Jokainen meistä voi kysyä itseltään Jumalan edessä: Mistä Herra haluaa minun luopuvan, jotta tulisin vapaammaksi? Kenen kanssa hän haluaa minun jakan sen, minkä olen saanut? Pyytääkääme pyhää Franciscusta auttamaan meitä vastaamaan anteliaasti. Pyytääkääme häntä

opettamaan meitä katsomaan Betlehemin köyhää Kristusta, Kristusta, joka eli takerutumatta mihinkään, ja Kristusta, joka antoi itsensä kokonaan ristillä.

Opettakoon pyhä Franciscus meitä elämään sydämehtämme köyhinä, toisin sanoen sydän vapaana, kiittolisena ja anteliaana. Ja seurattessamme hänen esimerkkiään olkoon Helsingin hiippakunta yhä enemmän köyhä kirkko köyhille ja köyhien kanssa: kirkko, joka ei takerru itseensä, vaan lähtee kohtaamaan kaikki; kirkko, joka osaa jakaa omastaan; kirkko, joka julistaa Jeesusta Kristusta sanoin ja teoin; kirkko, joka tekee Suomessa näkyväksi evankeliumin ilon ja kauneuden.

Saattakoot pyhä Maria, Herran nöyrä palvelijatar, ja pyhä Franciscus Assisilainen, köyhä ja iloinen mies, meitä tällä tiellä. Siunaukseni ja rukoukseni saattelemana,

+ **Raimo Goyarrola**
Helsingin piispa

Kaikkien luotujen juhla – iloa, vapautta ja innostusta

Syyskuun puolivälissä järjestettiin Mikael Agricolan kirkon kahviossa Helsingissä mielenkiintoinen tapahtuma pyhän Franciscus Assisilaisen juhla-vuoden kunniaksi. Yksi tilaisuuden järjestäjistä, Suomen Ekumeenisen Neuvoston yhteiskunnallisten kysymysten jaoston varapuheenjohtaja Aino Vihunen kertoi tapahtumasta näin:

”800 vuotta sitten kuolleen Franciscus Assisilaisen jättämä jälki näkyy ihailuna ja arvostuksena yli kirkkokuntarajojen – vielä satojen vuosien jälkeen. Franciscus oivalsi jo eläessään, miten yhteisöllisyys ja kohtuullinen elämäntapa kulkevat käsi kädessä. Sen kaiken alkupisteenä on ihmisen luomakuntasuhde, ja juuri siihen tämä Kaikkien luotujen juhla syventyi.”

Vihunen kertoo, että ”ohjelmassa oli luontotoimintaa fransiskaanihengessä, Katri Kuusikallion alustus fransiskaanisesta elämäntavasta sekä sen inspiroima ekumeeninen paneelikeskustelu. Tapahtuman toteuttivat SEN:n yhteiskunnallisten kysymysten jaosto ja Tuomasyhteisö.” Paneelikeskusteluun osallistuivat diakoni, maallikofransiskaanien esimies Marko Pitkäniemi

(kat.), pappi Petri Korhonen (ort.), kouluttaja ja pappi Henri Järvinen (angl./lut.), pastori Sami Lehto (vap.) sekä pastori Emma Mönkkönen (lut./ympäristöaktivisti).

Puheenvuorossaan Kuusikallio totesi, että ”Franciscus on pyhimys, jonka radikaali elämäntapa puhuttelee nykyihmistä laajasti. Franciscuksen tapa osoittaa erimielisyytensä kirkon toimintaa kohtaan ei ollut taistellen, vaan eläen evankeliumia todeksi, kieltäytyen menestyksestä, elämän varmistelusta ja johtotehtävistä. Näin ollen suhde luomakuntaan sai vapauden olla sisaruksellinen – ja niin luonto oli Franciscukselle tie Jumalan katseluun”, Vihunen toteaa.

Tapahtumassa tutustuttiin myös fransiskaanihengessä toteutettuun luontotoimintaan luontorastien avulla. ”Rastit antoivat osallistujille mahdollisuuden sanoittaa luontosuruaan, kirjoittaa jatkoa Aurinkolaulun ylistykselle ja syventyä tarkastelemaan eläinten ja kasvien elämää. Aurinkolaulunkin sanoituksista nousi esille jaettu huoli luomakunnan arvokkuudesta ja luonnon tilasta”, Vihunen sanoo.

Aino Vihusen mukaan ”rukous, maa-doittuminen ja oman luomakuntasuhteen vahvistaminen ovat tärkeitä osia Francis-

cuksen inspiroimaa elämäntapaa. Oleelliseksi kysymykseksi tapahtuman jälkeen vielä jää: ’Miten muutamme rukouksemme konkreettisiksi teoiksi luomakunnan hyväksi?’ Milloin me alamme saarnata evankeliumia Franciscuksen tavoin teoin ja otamme sanat käyttöön vain pakon tullen?”

Franciscus nykyajassa

Katri Kuusikallio, joka on luterilaisen kolmannen sääntökunnan lupaukset antanut fransiskaani, tarkasteli alustuksessaan Franciscus Assisilaisen merkitystä nykyajassa erityisesti luomakuntasuhteen, köyhyyden, vapauden ja ilon näkökulmista. ”Franciscus on pyhimys, jonka radikaali elämäntapa puhuttelee nykyihmistä laajasti. Hän antautui vapaaehtoiseen köyhyyteen ja kieltäytyi menestyksestä, elämän varmistelusta ja johtotehtävistä.” Kuusikallion mukaan Franciscuksen perinnössä ”suhde luomakuntaan on perusta kaikelle muulle”. Hän ei pitänyt luontoa vain hyödykkeenä, vaan koki olevansa tasavertainen osa luomakuntaa. ”Luonto oli Franciscukselle tie Jumalan katseluun”, Kuusikallio kuvasi.

Kuusikallio nosti esiin myös rukouksen ja toiminnan yhteyden. ”[Franciscukselle] sanat ilman tekoja olivat tyhjiä. Hänelle rukous ja toiminta ruokkivat toisiaan.” Rukous antoi näyn siitä, miten tuli toimia, ja toiminta vei ihmisten yhteyteen, vapaaehtoistyöhön ja rauhantyöhön. Toinen keskeinen teema oli vapaus: ”Franciscus luopui perinnöstään ja valitsi elämäkumppanikseen Rouva Köyhyyden. Kyse ei ollut kurjuudesta, vaan tiestä täydelliseen vapauteen.” Hänen esimerkkinsä haastaa pohtimaan elämän yksinkertaistamista ja omaa suhdetta rahaan, tavarahan ja omaisuuteen. ”Fransiskaalainen elämäntapa on sitoutumista yksinkertaisuuteen, nöyryyteen ja sovinnon henkeen.”

Kaiken tämän Franciscus teki Kuusikallion sanoin ”täydellisen ilon vallassa”. ”Hänen ilonsa oli hupailua ja huumoria, kykyä olla ottamatta itseään liian vakavasti.” Syvimmillään täydellinen ilo merkitsi kuitenkin rauhaa myös silloin, kun ihminen koki tulevansa jätetyksi ulkopuolelle. ”Emme pääse eroon kivusta, vaan kannamme koko luomakunnan kipua.” Toistemme ja luomakunnan kuormien kantaminen voi puolestaan synnyttää syvää yhteenkuuluvuutta, sovintoa ja iloa. ”Pyhän Franciscuksen haaste nöyryyden, rakkauden ja ilon täyttämästä elämästä innoittaa sääntökuntia ja meitä jokaista yhä tänään.”

Iloisia järjestäjiä

Järjestäjien puolelta Franciscus-juhlapahtumasta iloittiin. Suomen Ekumeenisen Neuvoston pääsihteeri Laura Häkli totesi, että ”oli hienoa nähdä, miten Franciscus Assisilainen yhdistää ja inspiroi meitä kristittyjä eri taustoista tunnustuskunnasta riippumatta — vielä satojen vuosien jälkeen. Tuntui, että viesti luomakunnan arvokkuudesta resonoi erityisen vahvasti tässä ajassa, kun meitä yhdistää huoli luonnon tilasta, ja osallistujien tuottamat Aurinkolaulun uudet säkeet koskettivat. Lämmin kiitos yhteiskunnallisten kysymysten jaostolle: heillä oli hyvä vaisto siitä, että tällaista keskustelua ja yhteistä tekemistä tarvitaan.”

Tuomasyhteisön Kati Pirttimaa muistutti, että ”Tuomasyhteisössä on vietetty jo useana vuotena Luomakunnan aika-rukousjaksoa 1.9.–4.10. Teemat ovat näkyneet niin messuissa kuin muissakin ta-

pahtumissa. Tuomasyhteisön ympäristötiimi on ollut näissä aktiivinen, ja nyt syntyi luonteva ja toimiva yhteistyö myös SEN:n jaoston kanssa. Kaikkien luotujen juhla kokosi hienon joukon väkeä, ja saimme välittömästi palautetta, että tällaisille kokoon-tumisille olisi tarvetta myös jatkossa. Oli hienoa nähdä ja kuulla, miten pyhä Franciscus ja luomakunta yhdistävät kristittyjä yli tunnustuskuntarajojen.”

SEN:n yhteiskunnallisten kysymysten jaoston Aki Rogel kertoi tapahtumasta näin: ”Eri kirkkokuntien ja panelistien omat näkökulmat olivat kiinnostavia, osin erilaisia. Tuli mieleen kukka, joka avautuu täyteyteensä. Paneelissa ja keskustelussa oli fransiskaanista innostusta, luovuutta ja iloa sekä rauhaa. Paneelista jäivät mieleen dia-

koni Marko Pitkänimen sanat, kun hän tiivistä ilon siihen, että ’evankeliumi on ilosanoma, ei älä-sanoma’. Franciscukselle ilo oli keskeistä: iloa luonnosta, eläimistä – kaikesta luodusta ja ennen kaikkea Luoja. Franciscuksen ajatukset tuntuivat yhdistävän eri kirkkokuntia ja näkemyksiä, joihin on helppo yhtyä, koska ne ovat universaaleja ja toivottavia hyvän elämän lähteitä. Siksi varmaan Franciscuksen ajatukset ja elämä puhuttelevat vielä 800 vuoden jälkeen ja tulevat tekemään niin jatkossakin. Yleisössä oli toivetta, että järjestettäisiin Franciscus II -tapahtuma, ja muutakin ideoitin. Vilkas keskustelua olisi riittänyt pidempäänkin, vaikka tilaisuus oli jo venähtänyt.” ■

Aino Vihonen, Marko Tervaportti

LUONTORASTIT

Tuomo Salovuori kertoi tapahtuman luontorasteista. Niillä osallistujat pysähtyivät tarkastelemaan omaa suhdettaan luomakuntaan fransiskaanisessa hengessä. Tehdävissä pohdittiin eläinten ja kasvien antamia opetuksia, kirjoitettiin jatkoa Aurinkolauluun sekä sanoitettiin luomakuntaan liittyviä huolia, suruja ja ilonaiheita.

Mitä olet oppinut eläimiltä tai kasveilta?

Yhdellä rastilla osallistujia kutsuttiin tarkkailemaan eläinten ja kasvien elämää ja pohtimaan, mitä niiltä voi oppia. Lähtökohtana oli myös Jeesuksen kehoitus katsoa taivaan lintuja. Omia havaintoja ja ajatuksia jaettiin toisten kanssa.

Jatkoa Aurinkolauluun

Toisella rastilla kirjoitettiin oma kiitollisuutta kuvaava jatkosäe Franciscus Assisilaisen Aurinkolauluun. Osallistujat pysähtyivät sen äärelle, mikä luomakunnassa heitä erityisesti koskettaa ja mistä he tuntevat kiitollisuutta.

Kynelten malja

Kolmannella rastilla vesimalja symboloi luomakunnan kyneleitä. Osallistujia kutsuttiin upottamaan käntensä veteen ja sanoittamaan luomakuntaan liittyviä huolia ja surujaan. Huolia ja ilonaiheita kirjoitettiin kiviin seurakunnan yhdessä rukoiltaviksi.

Kaikkien luotujen juhla – yleisöltä kuultua

” Anglikaanisessa kirkossa luomakunnan varjeleminen on nostettu yhdeksi kirkon mission viidestä tunnusmerkistä. Ajatus on, ettei luomakunnasta huolehtiminen ole kirkolle ylimääräinen ympäristöhanke vaan olenainen osa kristillistä uskoa ja elämätapaa. ... Kirkko puhuu luonnon suojelemisesta usein ihmisen tulevaisuuden näkökulmasta. Mutta onko luomakunnalla arvoa myös ilman ihmistä ja sen hyötyä? Luomisteologia haastaa meidät näkemään luonnon Jumalan luomana todellisuutena, ei vain ihmisen käyttöön annettuna resursina. Luomakunta ei ole ainoastaan huolen ja suojelun kohde, vaan jotakin, josta voimme iloita, jota voimme ihmetellä ja jonka kanssa elämme. ... Kristillisessä perinteessä tunnetaan vahva kohtuuden, paaston, levon ja tyytymisen traditio. Franciscus Assisilainen on tästä radikaali esimerkki. Kirkon tehtävä ei ole ainoastaan kannustaa ympäristötekoihin. Sen pitäisi tarjota myös tilaa luomakunnan menetyksen suremiselle, luonnon ihmettelulle ja toivolle. Voisimme oppia näkemään metsän, järven ja koko luomakunnan hengellisenä tilana?

Henri Järvinen

” Franciscus otti vakavasti Jeesuksen kutsun köyhyyteen, yksinkertaiseen elämään ja vallasta luopumiseen. Millaista elämää me siis olemme valmiit elämään ilmastokriisin ja luontokadon maailmassa? On välttämätöntä muuttaa elämäntapaamme suhteessa toisiin ihmisiin, eläimiin, luontoon ja omaisuuteen. Jo Franciscuksen puhe luomakunnasta sisarina ja veljinä inspiroi muuttamaan paikkaamme maailmassa. Ympäristöhuolen suhteen emme tarvitse vain puhetta vaan paikkoja, joissa harjoittaa yhteisöllisyyttä ja kohtuullista elämäntapaa. Voivottelu ja passivoituminen eivät johda mihinkään, vaan tarvitaan toimintaa, sillä toiminta lisää toivoa!

Emma Mönkkönen

” Painotus tapahtumassa oli ekologiassa ja luontosuhteessa, mutta aivan erityisesti hengellisessä suhteessamme luomakuntaan. ... On aina kiehtovaa huomata, kuinka merkityksellisenä, puhuttelevana ja relevanttina Franciscus Assisilaisen esimerkki pysyy. Hänen oma elämänsä todellakin mullistui, ja tämä mulistus ja sitä ohjaava hengellisyys ovat olleet tärkeänä esimerkkinä lukuisille muille yli aikojen, paikkojen ja kirkkokuntarajojen. ... Luomakunta ja oma suhteemme siihen on keskeinen osa Franciscuksen hengellistä perintöä, kaikkein läheisimmin meitä kaikkia yhdistävä. Riippumatta ajasta, paikasta tai sakramenttiyhteydestä olemme osa luomakuntaa. Franciscuksen haaste on, miten elämme tämän yhteyden todeksi.”

Veli Gregorius Pehrman OP

” Kiitos teille, kun järjestitte hienon tilaisuuden. Se oli hyvä kokonaisuus. Luovat ryhmäharjoitteet luontotematikan ympärillä avasivat hyviä keskusteluja. Katrin alustus liitti hienosti Franciscus Assisilaisen elämää ja esimerkiksi konkreettisiin nykyajan haasteisiin. Paneelikeskustelussa oli syvällisyyttä ja avarakatseisuutta.

Mikko Rajala

” Hienosti ja ekumeenisessa yhteistyössä järjestetty tapahtuma. Hyviä alustuksia ja puheenvuoroja sekä myös rastitehtäviä. Olin yllättyynyt siitä, miten eri kristilliset kirkkokunnat arvostavat pyhää Franciscusta ja hänen hengellisyyttään. Kaikkein eniten pidin pyhän Franciscuksen Aurinkolaulu-rastista, jossa jokaisen piti miettiä uutta säkeistöä lauluun.

Meisa Dano

” Juhlassa oli kaikkiaan lämmin ja toinen ilmapiiri. Alun työstöpisteet jäivät aktiivivina parhaiten mieleen. Pidän tärkeänä, että surun kanavointi luonnon puolesta oli huomioitu. Osallistujien jakamat Aurinkolaulun jatkoketstit sekä ajatukset luonnon tarjoamista opeista ja metaforista ja rukousaiheista luonnon puolesta olivat antoisia. ... Katri Kuusikallio antoi hyvän yleiskatsauksen Franciscukseen. Paneelikeskustelussa nostettiin hyvin esiin Franciscuksen erityinen tapa pitää luontokappaleita sisarina ja veljinä. Samoin Franciscuksen erityinen tapa katsoa maailmaa. ... Oma Franciscuksen on armoitettu dramatisoija: Franciscus demonstroisi sanomansa luontoa, ihmisiä ja draamallisia elementtejä käyttäen. Lämmin kiitos monipuolisesta juhlasta!

Salla Tyrväinen

” Tilaisuus oli hyvin järjestetty, monipuolinen ja antoisia. Koin sen hienona, koska siellä oli paikalla maallikkofransiskaani edustus ja lisäksi fransiskaani ajattelua, toimintaa ja maailmassa elämistä fransiskaanisessa hengessä. Keskustelut, tehtävät ja toiminta aktivoivat fransiskaani yhteisöllisyyttä. Oli mukavaa, että paikalla oli myös dominikaanien edustaja, veli Gregorius. Meille dominikaanien läsnäolo on tärkeää, sillä he ovat fransiskaani sisarillinen sääntökunta – molemmat ovat saarnaajia. Pax et Bonum.

Risto Mantovani OFS

Viesti lähetyssunnuntaille 2026

Vuoden 2026 lähetyssunnuntain teemaksi pyhä isä Leo XIV on valinnut ”Yhtä Kristuksessa, yhdessä lähetettyjä”. Paavi kehottaa meitä kaikkia riemuvuoden jälkimainingeissa jatkamaan lähetystehtävässä Pyhän Hengen innoittamina ja siten rohkeasti todistamaan Kristuksesta maailmalle.

Erityisesti anteliaisuus ja luottamus ovat kantavia voimia lähetystyössä, sillä ilman luottamusta Herraan ja hänen johdatukseensa hyvän sanoman julistaminen ei ole mahdollista. Myös anteliaisuus toinen toistamme kohtaan on lähetyksen ja hedelmällisen dialogin peruspilareita.

Kristittyjen yhteinen todistus on keskeinen mission ”mysteeri”, salaisuus. Pyrkimys aitoon yhteyteen Kristukseen uskovien välillä kirkastaa Pyhän Kolminaisuuden mysteeriä Kristuksen ruumiin jäsenenä kasteen sakramentin kautta, joka jo hajaannuksesta huolimatta ilmaisee kirkon konkreettista näkyvyyttä ja todistusta maailmassa. Herran rukous ja toive seuraajiensa ykseydestä velvoittavat meitä kaikkia tähän tehtävään. ”Jotta he kaikki olisivat yhtä, kuten sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa” (Joh. 17:21).

Kristittynä olemisen ei ole ensisijaisesti tapojen tai ideoiden noudattamista. Se on kulkemista elävän Vapahtajan, Jeesuksen Kristuksen, seurassa. Jumala on elävä persoona, joka ravitsee meitä elämän ve-

Paavi Leon rukous Maailman lähetyspäivän viestissä 2026

Pyhä Isä, anna meidän olla yhtä Kristuksessa, juurtuneina hänen yhdistävään ja uudistavaan rakkauteensa. Anna kaikkien kirkon jäsenten olla yhtä lähetystyössä, kuuliaisia Pyhälle Hengelle, rohkeita evankeliumin todistajia, jotka julistavat ja ruumiillistavat joka päivä sinun uskollista rakkauttasi jokaista luotua kohtaan. Siunaa lähetystyöntekijöitä, tue heitä vaivassa ja varjele heitä toivossa! Maria, lähetytyön kuningatar, tue evankelioimistytämme kaikkialla maailmassa: tee meistä rauhan välikkappaleita ja anna koko maailman tunnistaa, että Kristus on valo, joka pelastaa. Aamen.

dellä ja leivällä, jottei kenenkään, joka niitä nauttii, koskaan tarvitsisi olla janoissaan tai nälissään.

Meidät on kutsuttu olemaan oksia viinipuussa, jotka tuottavat hedelmää, sitä hedelmää, joka pysyy. Tämä viinipuun ja oksien yhteys on välttämätön sadon saamiseksi. Uskovien ja lähetyksen välinen yhteys on sitä dynaamista elämää kirkossa, joka tuo Kristuksen pelastussuunnitelman kaikkien ulottuville.

Kirkon tärkeä vastuu on juuri uudistaa ja vaalia sekä hengellistä että veljellistä ykseyttä jäsentensä välillä. Tämä on erityisen tär-

keää juuri nyt, kun maailmaa uhkaavat konfliktit, luottamuksen ja ymmärryksen puute, polarisoituminen ja entistä suurempi itsekkyys sekä vallan tavoittelu.

Pyhä isä tuo kauniisti esille pyhän Francisuksen juhluvuoden sopivuuden juuri tähän teemaan, kun hän siteeraa kuuluisaa fransiskaaneologiaa, pyhää Bonaventuraa, joka sanoo: ”Tämä rakkaus, joka on rakastanut meitä niin paljon, ansaitsee tulla paljon rakastetuksi.” Hänen rakkauttaan ei voi rakastaa tyhjäksi, sillä hän on elävä leipä, joka ei koskaan loppu. Sitä salaisuutta saamme viettää joka päivä pyhässä messussa, joka on koko kristillisen elämän lähde.

Aitoon lähetykseen kuuluu jokaisen ihmisen kunnioittaminen Jumalan lapsena ja siten lähimmäisen kohtaaminen Jeesuksen tavoin, missä ikinä kuljemmekin.

Pyhä Jumala, juurruta meidät rakkauteesi ja uudista kirkkosi Hengelläsi. Rukoilkoon Neitsyt Maria, lähetytyön kuningatar, puolestamme. Aamen.

Diakoni Marko Pitkäniemi OFS
Hiippakunnan lähetystyöasioiden hoitaja

Pankkiyhteys:
FI09 1745 3000 1270 60 (NDEAFIHH)

Paavin viesti Maailman lähetyspäivää varten 18.10.2026 on luettavissa suomeksi: <https://www.katolinen.fi> ja monilla eri kielillä: <https://www.vatican.va/content/leo-xiv/en/messages/mission/documents/20260125-giornata-missionaria.html>

Katolilaiset ja ortodoksit yhteisessä ristisaatossa myös Kuopiossa

Kuopiossa järjestettiin sunnuntaina 13. syyskuuta katolilaisten ja ortodoksien yhteinen ristisaatto Pyhän Joosefin kirkosta Pyhän Nikolaoksen katedraaliin. Tapahtumaan osallistui uskovia Kuopion lisäksi ainakin Joensuusta, Mikkelistä ja Savonlinnasta.

Päivä alkoi kummassakin kirkossa omalla jumalanpalveluksella. Kello 14 kokoonnuttiin Pyhän Joosefin kirkolle, josta ristisaatto lähti Kuopion sataman kautta

Kuva: ortkuopio.fi

kohti Pyhän Nikolaoksen katedraalia. Matkan aikana rukoiltiin ruusukkoa. Ristisaattoja johtivat kirkkoherra isä Donbosco Thomas, kappalainen isä Daniele Giacchetto ja ortodoksien kirkon pastori isä Otto Laukkarinen.

Lämminhenkinen tilaisuus päättyi Pyhän Nikolaoksen katedraalissa yhteiseen akatistos-rukoukseen. Laulusta vastasi katolilaisista ja ortodokseista koottu kuoro.

Assad Karam ja Tiina Närväinen

Yhteisellä tiellä – Jumalanäidin suojeluksessa

Joskus harvoin luterilaisen tuomiokirkon sakastissa koetaan kohtaaminen, joka johtaa siihen, että keskellä savelaista jalkakäytävää kulkee ristisaatto, jossa kannetaan Jumalanäidin ikonin ja lausutaan pyhän ruusukon salaisuuksia. Tällainen armon hetki koettiin Kuopiossa tänä syksynä.

Tammikuussa 2026 vietimme Kuopiossa pakkasten keskellä ekumeenista rukousviikkoa. Tammikuun 21. päivänä Kuopion tuomiokirkossa järjestettiin rukousviikon pääjuhla, jonne Jumalan johdatuksesta menin sijaistamaan kirkkoherraamme, rovasti Timo Honkaselkää. Sakastiin oli koontunut laaja joukko paikallisia paimenia evankelis-luterilaisesta kirkosta, metodisteista, helluntailaisista, vapaakirkosta ja Pelastusarmeijasta. Tuolla hetkellä Pyhän Joosefin seurakunnan kirkkoherra, isä Donbosco Thomas, lähestyi minua leveä ja lämmin hymy kasvoillaan. Hän ehdotti kahden kesken, että voisimme suunnitella jotakin yhteistä seurakuntiemme välille.

Eikä aikaakaan, kun tuumasta tartuttiin toimeen. Lopulta päädyimme isä Donboscon kanssa järjestämään yhteisen ristisaaton Jumalanäidin, ainaisen Neitsyen Marian, kunniaksi. Vaikka aluksi toivoimme saattopäiväksi helsinkiläisen esikuvan mukaisesti Jumalanäidin syntymäpäivää (8.9.), aikataulusyistä päiväksi valikoitui kauniisti kunniallisen ja eläväksi tekevän Herran ristin löytämisen ja ylentämisen juhlan (14.9.) aatto. Kutsua tähän historialliseen yhteis-

työhön jaettiin muun muassa oheisen kaulin julisteen muodossa.

Sunnuntaina 13. syyskuuta Kuopion Pyhän Nikolaoksen katedraalissa korkeasti pyhitetyn Kuopion ja Karjalan metropoliittaan Arsenin toimittaman jumalallisen liturgian ja Pyhän Joosefin kirkossa toimitetun päämessun jälkeen kokoontuimme kello 14 Pyhän Joosefin kirkkoon. Yhteinen hetkemme alkoi arvokkaasti ja koskettavasti, kun isä Donbosco luki Helsingin piispan, monsignore Raimo Goyarrolan, lähettämän tervehdyksen ristisaattoväelle.

Minulla oli puolestani ilo kertoa läsnäolijoille Konevitsan Jumalanäidin ikonista. Pyhä Arseni Konevitsalainen toi tämän ikonin Athosvuorelta vuonna 1393 ensin Novgorodiin ja myöhemmin Konevitsan saareen, jonne hän – pakanoiden epäjumalanpalveluksen hävitettyään – perusti Jumalansynnyttäjän syntymälle omistetun luostarin. Nykyään Heinäveden Valamon luostarissa on tämän ikonin kopio, ja ristisaatossamme kannettiin tuon kopion kopiota. Katolisille veljille ja sisarille on varmasti kiinnostavaa huomata, että ikonin sommitelman alkuperä on mahdollisesti Rooman Museo di Palazzo Venezia:ssa sijaitsevassa niin sanotussa Sterbinin diptyykissä.

Ristisaaton lähdettyä liikkeelle lauloimme melkein koko matkan ajan pyhää ruusukkoa ja sen kunniakkaita salaisuuksia. Haluan tässä yhteydessä vieraana lausua erityisen kiitokseni ja ihailuni Pyhän Joose-

fin seurakunnalle ja sen papistolle: katolisen seurakunnan edustus saattoväessä oli ilahduttavan runsaslukuinen, paljon suurempi kuin oman katedraaliseurakuntamme väki.

Matkamme kulki mukavasti pienessä tihkusateessa aina Pyhän Nikolaoksen katedraalille asti, jossa toimitimme akatistoksen kaikkeinpyhimmälle Jumalansynnyttäjälle. Akatistos on Konstantinopolissa 600-luvulla laadittu kiitosrukous persialaisista ja avaareista saadun torjuntavoiton kunniaksi, jota Jumalanäidin katsottiin edesauttaneen. Sana akatistos itsessään tarkoittaa kreikaksi ”ei-istuen”, eli toimitamme koko kauniin palveluksen seisten Jumalansynnyttäjää kunnioittaen. Oli suuri hengellinen ilo toimittaa akatistos yhdessä isä Donboscon ja isä Daniele Giacchetton kanssa, lukien vuorotellen sen kontakteja ja iikosseja.

Jos minulle sallitaan pieni vertailevan liturgiikan huomio, on sydäntä lämmittävää huomata, kuinka pyhä ruusukkopalvelus ja Loreton litania sisältävät aivan samoja Neitsyt Marian attribuutioita ja ylistyssanoja kuin idän perinteen akatistos. Olemme yhteisen salaisuuden äärellä.

Rukoilen ja toivon, että Jumalan suodessa tästä ristisaatosta muodostuu meille säännöllinen ja rakas perinne – tapa siunata yhdessä koko Kuopion kaupunkia ja julistaa Jumalan ihmiseksitulemisen suurta mysteeriä. ■

Pastori Otto Laukkarinen
Kuopion ortodoksinen seurakunta

Marko Tervaportti Liverpoolissa asuvan lapsenlapsensa Erikan kanssa. Kuva: Beatamaria Tervaportti.

25 vuotta hiippakunnan palveluksessa — Marko Tervaportti

Fideksen uudessa haastattelusarjassa tutustumme Helsingin katolisen hiippakunnan ja pastoraalikeskuksen työntekijöihin, heidän työhönsä ja elämäänsä. Sarjan aloittaa hiippakunnan pitkäaikaisin työntekijä, viestintäjohtaja Marko Tervaportti, joka aloitti työnsä hiippakunnassa elokuussa 2001. Neljännesvuosisadan aikana niin hänen työnsä kuin koko hiippakunnan elämä on muuttanut huomattavasti.

Marko Tervaportti on syntynyt Helsingin Lauttasaaressa vuonna 1969. Hän kuvailee itseään tavalliseksi suomalaiseksi mieheksi, jolle perhe on elämän tärkein asia. Hänen vaimonsa Pilvi on cembalisti ja urkuri, joka myös opettaa molempia soittimia. Perheeseen kuuluu kolme elävää lasta, kaksi jo aikuista tytärtä

ja teini-ikäinen poika. Vanhempi tyttäristä on itsekkin äiti.

Perheen historiaan kuuluu myös suuri suru. Vuonna 2010 perheen odottama poikavauva kuoli vain vähän ennen laskettua aikaa.

”Se on tapahtuma, joka aika lailla asetti maailman uuteen valoon. Ehkä osittain senkin takia perhesuhteemme on tiivis, ja vaikka oman uskontilan kuvaaminen onkin vaikeaa ja vaihtelee, olen kiitollinen siitä, että olemme kaikki identiteetiltämme vahvasti katolilaisia.”

Koko perheellisen elämänsä Marko on asunut Kallion ja Hakaniemen alueella. Kaupunkielämässä hän arvostaa hyviä liikenneyhteyksiä ja erityisesti Hakaniemen kauppahallia.

”Tykkään kovasti vaihtaa ajatuksia hallin kauppiaiden kanssa. Osasta heistä on tullut vuosien saatossa ystäviä.”

Vastapainoa kaupungille tarjoavat mökikmaisemat Porlammin Lipossa ja Velkuan-

maalla Turun saaristossa. Molemmissa voi myös tehdä etätöitä. Ruoanlaitto on Markolle mieluisaa puuhaa, ja hän myöntää olevansa siitä hieman ylpeäkin.

”Harvoin joutuu perheeni tyytymään ei-neksiin ruokapöydällä. Lempimaut tulevat Italiasta chilisin vivahtein. Tykkään paljon myös salamista ja juustoista, makeita herkuja en oikeastaan kaipaa.”

Varsinaisille harrastuksille ei työn ja perheen rinnalla juuri jää aikaa. Joskus hän käy metsästämisessä ja mielellään myös sienestämässä.

”Ajatus siitä, että tuottaa itse ainakin vähän siitä ruoasta, mitä syö, on minulle tärkeä.”

Rooman opintojen kautta hiippakunnan palvelukseen

Tie katolisen kirkon palvelukseen alkoi jo opiskeluvuosina. Marko otettiin kirkon työteen yhteyteen toukokuussa 1993, ja pian

hän oli mukana katolisessa nuorisotoiminnessa, ensin Juventus Catholican puheenjohtajana ja myöhemmin myös sen alajaoston Catholic Students' Clubin vastuhenkilönä. Hän toimi messupalvelijana Pyhän Henrikin katedraalissa ja kiinnostui myös pappeudesta.

"Olin täynnä pyhän uskon intoa, sitä samaa, mitä monilla nuorilla kirkkoon liittyvillä on nykyäänkin."

Piispa Paul Verschuren lähetti hänet syksyllä 1997 Roomaan opiskelemaan. Vuosi dominikaanien Angelicum-ylipistossa jätti pysyvän jäljen.

"Siellä sain nähdä välähdyksen siitä, mitä kirkon universaalisuus todellisuudessa tarkoittaa, tutustuin moniin seminaristeihin ja sisäriin eri puolilta maailmaa ja opiskelin innokkaasti katolista filosofiaa. Dominikaanisen opinahjon Angelicumin suojissa minulle avautui toistuva ajattelu ja koko todellisuuden katsominen metafysiikan silmälasien läpi. Mitkä valtavat näköalat!"

Vuoden jälkeen Marko palasi Suomeen ja jatkoi germaanisen filologian ja teoreettisen filosofian opintojaan Helsingissä. Hän osallistui myös katolisten lasten- ja nuortenleirien toimintaan isosena ja leirinjohtajana. Samoihin aikoihin hän tapasi tulevan vaimonsa Pilvin.

Perheen ensimmäinen lapsi syntyi vapuna 2001. Saman vuoden kesä oli hiippakunnalle poikkeuksellisen raskas: isä Jac Reijnders, isä Martti Voutilainen ja diakoni Pentti Laukama kuolivat lyhyen ajan sisällä. Laukaman kuoleman jälkeen tarvittiin nopeasti uusi työntekijä Fides-lehden tekemiseen ja hiippakunnan tiedotukseen.

"Ystäväni, isä Tuomo T. Vimpari ehdotti piispa Wróbelille minua, koska minulla ainakin oli joitakin taitoja, joita noissa tehtävissä tarvittiin. Niinpä aloitin työni hiippakunnan palveluksessa 13. elokuuta 2001."

Monenlaisia tehtäviä pienessä hiippakunnassa

Aluksi Tervaportti työskenteli Katolisen tiedotuskeskuksen varajohtajana, Fides-lehden päätoimittajana ja hiippakunnan tiedottajana isä Vimparin johdolla. Samoihin aikoihin talousjohtajaksi oli nimitetty Maila

Berchtold. Tiedotuskeskuksen toimistosihiteerinä työskenteli Inger Honkaranta, jonka apu käytännön tehtävissä oli suuri.

Työn alkuvuosiin osui paljon uudistuksia. Uusi teknologia muutti viestintää ja edellytti uudenlaisten toimintatapojen kehittämistä. Myöhemmin isä Vimparin siirryttyä Roomaan Markosta tuli Katolisen tiedotuskeskuksen johtaja, vaikka käytännön työnkuva ei juuri muuttunut.

Yksi periaate on kuitenkin pysynyt samana koko työuran ajan.

"Kaikki lähtee siitä, että niin Fides kuin muukin viestintä on hiippakunnan piispan ja koko yleismaailmallisen kirkon työkalu, ei sen paikallisen tekijän oma 'hiekkalaatikko'."

Pienen hiippakunnan viestintätyössä tehtävät ovat monipuolisia. Fideksen päätoimittaminen on tarkoittanut myös kuvatoimittamista, tekstien kääntämistä ja korjaamista, vapaaehtoisten kirjoittajien etsimistä sekä maailmankirkon ja naapurishiippakuntien tapahtumien seuraamista.

Lisäksi työhön on kuulunut verkkosivujen kehittämistä ja päivittämistä sekä Yleisradion hartaushjelmien ja messulähetysten koordinoimista. Viime vuosina vastuulle on tullut myös liturgisia tehtäviä ja sosiaalisen median toiminnan koordinoimista.

"Hiippakuntamme on pieni, onneksi kasvava, mutta myös käytettävien ihmis- ja talousresurssien suhteen rajallinen. Nettisi-

vujen kehittäminen ja päivittäminen vaatii myös työtä, välillä liikaakin."

Työn määrän kasvaessa yhteistyön merkitys on korostunut.

"Onneksi on löytynyt monia ihmisiä, jotka ovat valmiita auttamaan ja myös ottamaan vastuulleen joitakin osatehtäviä. Heidän apunsa on korvaamatonta."

Tuppukylästä melkein taajamaksi

Neljännesvuosisadan aikana katolisen kirkon elämä Suomessa on muuttunut monin tavoin. Muutos on Tervaportin mielestä ollut huomattava.

"Hiippakuntamme on kehittynyt valtavasti. Jos se ennen oli tuppukylä, nyt se on kyllä jo melkein taajama. Messujen, messupaikkojen ja messussa kävijöiden määrä on kasvanut, papistomme on monipuolistunut, ulkomaalaisten määrä on lisääntynyt. Kirkon elämä kokonaisuudessaan on paljon vilkkaampaa, tosin ehkä muutos ei tavallisen riviseurakuntalaisen silmissä kuitenkaan ole kovin suuri – ja hyvä niin."

Kasvu on merkinnyt myös uusia vaatimuksia. Suhteet yhteiskuntaan, muihin kristittyihin, toisiin uskontoihin, naapurishiippakuntiin ja Roomaan edellyttävät entistä asiantuntevampaa ja määrätietoista toimintaa. Myös seurakuntien ja hiippakunnan työntekijöiltä vaaditaan enemmän ammattitaitoa ja vastuunottoa.

Marko liittyy tähän myös synodaalisuuden, joka ei hänen mielestään saa jäädä vain kirkolliseksi käsitteeksi.

"On tärkeää nähdä, ettei kirkko ole pelkkä jäykkä, pappisjohtoinen hierarkia, vaan elävä, iloinen – kyllä, iloinen! – ja toisiinsa luottava joukko ihmisiä, jotka kulkevat toistensa rinnalla ja tukevat toisiaan omine lahjoineen."

Yksi näkyvimmistä muutoksista on hiippakunnan kansainvälistyminen. Eri puolilta maailmaa tulleet katolilaiset ovat rikastuttaneet seurakuntien elämää mutta tuoneet mukanaan myös uusia haasteita esimerkiksi sielunhoitoon ja viestintään.

"On selvää, että hiippakuntamme on nimenomaan katolinen kirkko Suomessa – niin kuin piispa Raimokin useasti on sanonut – ja tässä maassa ja tätä maata varten se ensisijaisesti on olemassa. Mutta realismia

on myös se, että kaikista eri maista tulleet katolilaiset tarvitsevat sekä sielunhoitoa että tietoa kirkon elämästä sellaisella kielellä, jota he ymmärtävät.”

Tästä syystä esimerkiksi Fideksen artikkeleita julkaistaan nykyään verkossa kolmella kielellä. Näin myös ne, jotka eivät vielä osaa suomea riittävästi, voivat seurata hiippakunnan tapahtumia ja uutisia.

Kielikysymystäkin tärkeämpänä Marko pitää kuitenkin yhteistä katolista identiteettiä.

”Nimenomaan sen tajuaminen, että me olemme täällä Suomessa yksi paikalliskirkko, on valtavan tärkeää. Emme me ole yksi suomalainen katolinen kirkko, yksi ruotsalainen, yksi englantilainen, puolalainen tai filippiiniläinen, ei, vaan yksi katolinen kirkko Suomessa. Kaikilla kielillä ja kaikessa opetuksessa pitäisi olla yhtenäinen visio ja ’kulttuuri’. Vain niin hiippakuntamme yksyyks ja eri maista tulneiden katolilaisten välisen yhteys voi vahvistua.”

Tulevaisuuden hiippakunta tarvitsee vahvoja seurakuntia

Millaisena Tervaportti sitten näkee hiippakunnan kymmenen vuoden kuluttua? Hänen toiveensa on ehkä yllättävänkin arkinen: hän haluaisi nähdä hiippakunnan, jossa seurakunnat toimivat mahdollisimman normaalisti ja vakaasti.

”Tarkoitan sillä sitä, että pienetkin seurakunnat olisivat itsessään elinvoimaisia ja suuret osaisivat toimia tasaisen varmast. Nythän on niin, että monet seurakunnat ovat edelleen liian harvojen ihmisten – pappien ja maallikkojen – toiminnan ja yhteistyökyvyn varassa. Parempi olisi, että ne toimisivat muutamasta keskeisestä ihmisestä riippumattakin.”

Tällaisen tilanteen saavuttaminen ei ole helppoa. Tarvitaan sekä työntekijöitä että taloudellisia voimavaroja. Myös kirkon jäsenmaksulla on tässä tärkeä merkitys.

”Aina puhutaan jäsenmaksusta, ja mainitsen sen minäkin. Myös kirkon passiiviset jäsenet on saatava osallistumaan kirkon toiminnan tukemiseen maksamalla jäsenmaksunsa.”

Kasvava katolilaisten määrä edellyttäisi myös uusia kirkkoja ja seurakuntia. Suo-

messa asuu huomattavasti enemmän katolilaisia kuin hiippakunnan jäsenrekisteriin on merkitty.

Tulevaisuuteen Marko suhtautuu silti luottavaisesti.

”Näen hiippakunnan tulevaisuuden valoisana, jos me vain osaamme pysyä uskolisena ja yhtenäisenä joukkona ja saisimme yhä useamman ihmisen osallistumaan kirkon elämään, ei vain sunnuntaimessuun vaan muuhunkin toimintaan.”

Työ on ollut suuri lahja

Oman työnsä tulevaisuudessa Tervaportti toivoisi ennen kaikkea mahdollisuutta keskittyä nykyistä harvempiin tehtäviin. Ideoista ei ole pulaa, mutta niiden toteuttaminen vaatii ihmisiä ja voimavaroja.

”Hyviä ideoita on miljoonia, ja parempia tekijöitä moniin tehtäviin löytyy aina. Kysymys on ennen muuta resursseista. Mielelläni haluaisin seuraavina vuosina keskittyä vähempään määrään asioita. Kasvavassa kirkossa kaikkea tarvitaan lisää.”

Lisävoimia tarvittaisiin niin hiippakunnan viestintään, verkkosivujen ylläpitämiseen, Fideksen toimittamiseen kuin liturgisiinkin tehtäviin. Samalla on ajateltava myös työn jatkuvuutta.

”On myös totta, että jonakin päivänä minäkin ehkä pääsen eläkkeelle. Helpompaa olisi, jos silloin olisi jo olemassa ihmisiä,

jotka voivat jatkaa ammattitaitoisesti eteenpäin siitä, mihin minä jäin.”

Vaikka työhön on kuulunut paljon kiirettä ja monenlaisia haasteita, neljännesvuosisadan mittainen työura on ollut hänelle ennen kaikkea myönteinen kokemus.

”Minulle tämä työ on merkinnyt ja merkitsee edelleenkin suurta lahjaa: näköalapaikkaa kirkon elämään ja toimintaan Suomessa ja koko maailmassa. Olen saanut tehdä työtä kirkossa, jota rakastan. Siitä olen kiitollinen Jumalalle, autuaalle Jumalansynnyttäjälle ja omalle suojeluspyhimykselleni Petrus Canisiukselle.”

Jokaisella on oma paikkansa kirkossa

Lopuksi Marko haluaa muistuttaa Fideksen lukijoita siitä, että lehti on kaikkien katolilaisten yhteinen. Hän rohkaisee seurakuntalaisia kirjoittamaan lehteen ja kertomaan ihmisistä, joiden toiminta ansaitsisi tulla tunnetuksi.

”Fides on kirkon, hiippakunnan ja teidän kaikkien yhteinen lehti! Kirjoittakaa siihen. Kaikki ei mahdu paperilehteen, mutta verkkosivuille mahtuu. Löytäkää niitä hyväntekijöitä, joita lehdessä voisi esitellä. Tämä on pyyntöni.”

Vielä tärkeämpänä hän pitää sitä, että jokainen löytäisi oman paikkansa seurakunnassa ja osallistuisi kirkon elämään omien mahdollisuuksiensa mukaan.

”Jokaisella on oma tapansa ja omat lahjansa. Antakaa itsestänne, niin saatte moninkertaisesti takaisin.”

Kristillinen elämä ei rajoitu kirkossa vietettyyn aikaan, vaan sen tulee näkyä kaikkialla arjessa.

”Usein sanon, että kristillinen elämä alkaa siitä, kun me eukaristian vahvistamina astumme sunnuntaimessun jälkeen kirkosta ulos ja menemme maailmaan. Se alkaa siitä uskon ja rakkauden todistuksesta, jonka annamme työssämme, perheessämme, opinnoissamme ja ylipäänsä muiden ihmisten keskellä.”

Ja vielä yksi kehoitus kuuluu hänen terveisensä loppuun: ”Ja rukoilkaa ruusukkoa!”

Meisa Dana

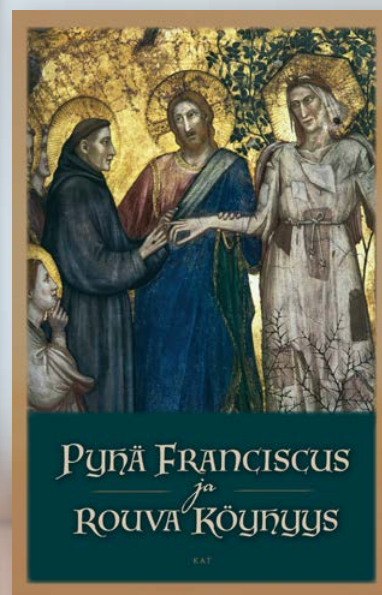
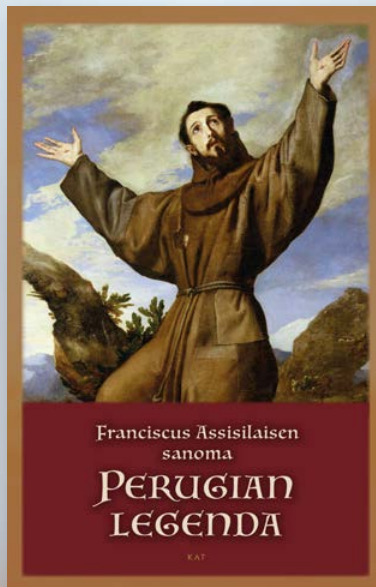
Pastoraalikeskuksen toiminnanjohtaja

Katolinen kirjakauppa – Mannerheimintie 90

SYKSYN UUSIA KIRJOJA ILMESTYNYT

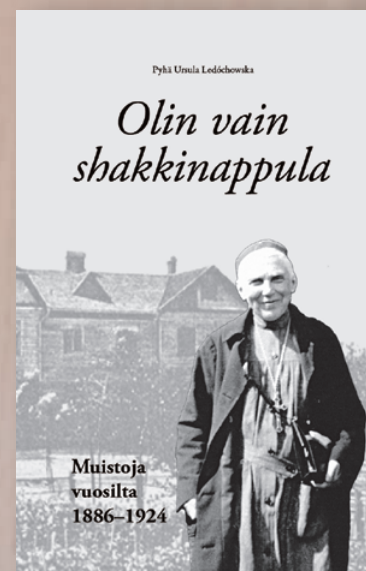
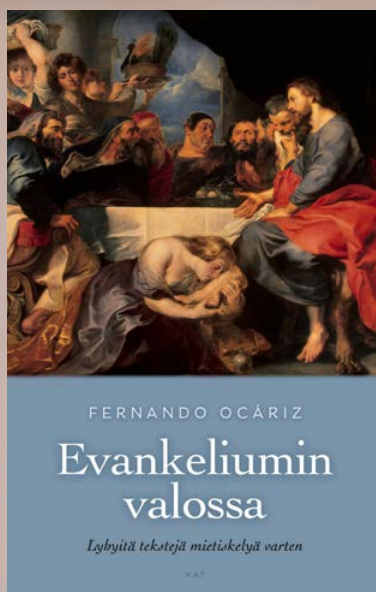
Syksyn myötä on ilmestynyt useita ajankohtaisia kirjoja, tässä niistä kiinnostavimpia:

- Franciscus Assisilaisen sanoma – Perugian legenda
- Pyhä Franciscus ja rouva Köyhyys
- Evankeliumin valossa
- Olin vain shakkinappula (Ursuliinit)
- Tulossa: Paavi LEO XIV – Ensimmäinen amerikkalainen paavi

Pastoraalikeskuksen ja Katolisen kirjakaupan tapahtumat löytyvät nyt pastoraalikeskuksen tapahtumakalenterista, osoitteessa: <https://katolinen.fi/pastoraalikeskus/>

Katolisesta kirjakaupasta löytyy nyt katolisia Raamattuja ruotsin ja englannin kielellä, samoin katolinen katekismus kolmella kielellä.

Tervetuloa ostoksille myymälään tai verkkoon!

Katolinenkirjakauppa.fi
Mannerheimintie 90, 00250 Helsinki
Avoinna Ma–Pe klo 10–18

Myymälässä paljon erilaisia hartaus- ja lahjaesineitä!

Olemme Kirjamesuilla 22.–25.10. osastolla 6n70, tervetuloa käymään!

katolinenkirjakauppa.fi

Katri Tenhunen – katolista kirjallisuutta suomeksi

Helsingin katolisen hiippakunnan julkaisuvastaava Katri Tenhunen on työskennellyt hiippakunnan palveluksessa vuodesta 2010. Hänen työnsä keskittyy katolisen kirkon keskeisten asiakirjojen ja muun kirjallisuuden kääntämiseen, toimitamiseen ja julkaisemiseen. Lisäksi hän osallistuu liturgisten tekstien tarkastamiseen, erityisesti raamatuntekstien osalta. Tällä hetkellä yksi hänen tärkeimmistä tehtävistään on katolisen Raamatun toimittaminen suomeksi.

Tie katoliseen kirkkoon alkoi Turusta

Katri Tenhunen syntyi vuonna 1977 Kiuruvedellä luterilaiseen perheeseen. Lukion jälkeen hän lähti vuonna 1996 opiskelemaan teologiaa Helsingin yliopistoon, aluksi pelkästä kiinnostuksesta.

”Melko pian opinnoissa tuli vastaan kysymys, miksi oikein olen luterilainen. Perheen kanssa menimme kesällä 1997 lomalle Turkuun, ja äitini oli aivan sattumalta löytänyt matkaesitteestä tiedon, että Turussa on birgittalaisluostarin vieraskoti. Majoitimme siellä ja menimme kirkkoon messuun – ja se kosketti syvästi, jotenkin siellä tiesin, että tästä on otettava selvää. Heti Helsinkiin palattua etsin katolisen kirkon ja menin infokurssille, ja seuraavana keväänä 1998 minut otettiin katoliseen kirkkoon.”

Helsingissä opinnot jatkuivat Vanhan testamentin eksegetiikan parissa. Erityisesti Raamatun alkukielet kiinnostivat Katriä alusta lähtien.

”Ensimmäisistä oppitunneista alkaen pidin hepreasta ja kreikasta. Septuagintatutkimus oli erikoisalaani ja väitöskirja on ollut tekeillä (monenlaisten töiden vuoksi ei kuitenkaan valmiiksi asti).”

Myöhemmin isä Tuomo T. Vimpari kehotti Katriä lähtemään Roomaan opiske-

lemaan katolista teologiaa. Ajatus kypsyi vähitellen, ja apurahojen turvin opinnot tulivat mahdollisiksi.

”Opiskelin Angelicumissa neljä ja puoli vuotta, kandidaatin ja sitten lisensiaatin tutkinnon pääaineena dogmatiikka. Tällaisen katolisen teologisen ’perustan’ hankkiminen oli minulle tosi tärkeää, ja ajattelen, että sen kautta myös Helsingin opinnoistani on hyötyä.”

Piispantalosta Katoliseen tiedotuskeskukseen

Miten Katri sitten päätyi hiippakunnan palvelukseen? ”Tulin ensin piispa Teemun pyynnöstä piispan sihteeriksi 2010 vajaaksi vuodeksi, kun pitkäaikainen piispan sihteeriksi Auli Nukarinen toimi Stella Mariksen johtajana. Rooman-opintoni olivat vielä vähän kesken ja lisensiaatintutkinto valmistui myös tuon vuoden aikana. Se oli hyvin mielenkiintoinen vuosi ja hyvin etuoikeu-

tettu tilaisuus oppia paljon hiippakunnan toiminnasta.”

Vuonna 2011 Katri siirtyi piispantalosta Katoliseen tiedotuskeskukseen toimitussihteeriksi. Työnkuva oli aluksi pitkälti journalistinen, mutta muuttui vuosien mittaan yhä enemmän julkaisutoiminnaksi.

”Tein siis tekstejä, uutisia ja juttuja Fidekseen ja nettisivulle, mutta vähitellen yhä enemmän myös kirjoja, paavien kiertokirjeitä ja muita julkaisuja, käännöksiä, tekstien tarkastamista ja sitten myös liturgisten tekstien tarkastusta.”

Katolisen tiedotuskeskuksen työyhteisössä Katri oppi paljon myös siitä, kuinka katolisesta uskosta puhutaan suomeksi. Hän pitää oikean terminologian tuntemusta erityisen tärkeänä.

”KATissa opin paljon toisten jo tekemästä työstä siinä, kuinka katolisesta uskosta puhutaan suomeksi... jos katolisen teologian ja terminologian tuntemus puuttuu, kaikenlaisia katoliseen kirkkoon liittyviä uutisia ja tekstejä käännetään eri tiedotusvälineissä ja julkaisuissa helposti väärin.”

Eksegeettisen koulutuksensa ansiosta Katri vastasi myös messun lukukappaleiden kirjojen tekstien tarkastamisesta.

Vuonna 2018 hiippakunnan keskushallintoon muodostettiin kolme osastoa, ja Katolisen tiedotuskeskuksen tehtävät jaettiin viestintä- ja julkaisuosastoihin. Katrasta tuli julkaisuosaston johtaja.

”Jatkoin kirjojen ja muiden julkaisujen tekemistä, lisäksi tuli nyt kirjamyynä, liturgiset kirjat, julkaistavista kirjoista päättäminen jne. Vuonna 2026 uuden Pastoraalikeskuksen myötä nimike on nykyisin julkaisuvastaava; onneksi nyt kun toiminta on laajentunut ja Katoliseen kirjakauppaan on saatu oma kauppavastaava, voin keskittyä teksteihin.”

Mitä julkaisuvastaavan työ käytännössä on?

Julkaisuvastaavan työssä yhdistyvät kirjoittaminen, kääntäminen, tekstien tarkastaminen ja kirjojen toimittaminen. Mistä julkaistavat kirjat sitten löytyvät?

”Julkaistavia kirjoja löydän sekä itse että muiden ehdotuksesta, eli monenlaisia kirjaideoita ja käsikirjoituksia tarjotaan. Yri-

tetään tehdä sellaista katolista kirjallisuutta, mitä suomeksi tarvittaisiin eikä vielä ole saatavilla... ja sellaistaahan on paljon.”

Piispa Raimo Goyarrola on ollut aktiivinen kirjoittaja, ja hänen teoksiaan on julkaistu sekä alun perin suomeksi että käännöksinä. Esimerkiksi Jään murtaminen ilmestyi ensimmäisen kerran Espanjassa.

Myös aiempien suomennosten uusin tapainokset kuuluvat julkaisutoimintaan. Katri kertoo, että esimerkiksi Seppo A. Teinosen klassikkosuomennoksia on voitu julkaista uudelleen.

”Käännöskirjoista tehdään sopimus alkuperäisen kustantajan kanssa. Joskus suomennan itse, joskus tarkastan ja työstän valmiiksi toisen kirjoittaman tai suomentaman tekstin. Graafikko Petri Kovács hoitaa kirjojen taiton ja ulkoasun sekä painoon toimittamisen.”

Kielitaito on työssä luonnollisesti tärkeää. Katri on suomentanut julkaisuja italiasta, englannista, ruotsista, saksasta ja ranskasta. Hän tuntee myös Raamatun alkukielet ja latinan sekä ymmärtää muun muassa espanjankielistä teologista kirjallisuutta.

”Olen aina pitänyt kielistä ja oppinut niitä helposti (olen varsin hiljainen ja luen

ja ymmärrän useita kieliä paremmin kuin puhun...)”.

Entä mitkä julkaisut ovat jääneet erityisesti mieleen?

”Muutamia mainitakseni omista suomennoksista Ratzingerin Johdatus kristinuskoon, Benedictus XVI:n Verbum Domini, paavi Franciscuksen Evangelii gaudium ja Laudato si’; Kirkon yhteiskuntaopin käsikirja; Heikkojen voima -kokoelma Jeesuslapsen Teresan hengellisestä kehityksestä. Muiden suomennoksista, jotka olen tarkastanut, Jeesuslapsen Teresan Viimeiset keskustelut (suom. Pia Koskinen-Launonen) on todella koskettava.”

Katolinen Raamattu suomeksi

Yksi Katrin tärkeimmistä ja aikaa vievimistä tehtävistä on parhaillaan katolisen Raamatun toimittaminen suomeksi. Hangeissa yhdistyvät hänen raamatuntutkimuksen taustansa ja pitkä kokemuksensa katolisten tekstien tarkastamisesta.

”Sitä varten tarkastan nyt koko Raamatun 1992/2007 käännösten tekstin samaan tapaan kuin messun lukukappaleissa on jo tehty, eli tarvittaessa olemme tehneet korjauksia liturgista käyttöä varten. Johdantoja, alaviitteitä ja rinnakkaispaikkaviitteitä varten pohjana on eräs italiansuomenkielinen raamatutranslatsioon. Kirjat tulevat olemaan katolisen Raamatun järjestyksessä, eli deuterokanoniset kirjat (lut. ’apokryfikirjat’) ovat omilla paikoillaan eivätkä liiteosana Vanhan testamentin lopussa.”

Julkaisutyön ohella Katri osallistuu myös ekumeeniseen toimintaan. Hän edustaa katolista kirkkoa Suomen Pipliaseuran hallituksessa ja on ollut mukana Digimarkuksen ja UT2020:n ohjausryhmissä. Lisäksi katolilaisten ja luterilaisten välisessä teologisessa dialogissa on juuri alkamassa uusi vaihe.

Kasvava hiippakunta ja tulevaisuuden toiveet

Katri on saanut seurata hiippakunnan elämää ja kehitystä läheltä vuodesta 2010 lähtien. Millaisena hän näkee muutoksen?

”Hiippakunnan selvän kasvun on toki voinut jokainen havaita, kirkot ovat täynnä, tiloja tarvittaisiin lisää... Aina rahaa on ollut liian vähän, resurssit pienet, mutta on tullut

paljon uusia voimia ja ihmisiä työhön mukaan.”

Entä millaisena hiippakunta voisi näyttäytyä kymmenen vuoden kuluttua?

”Olen huono ennustamaan tulevaisuutta... Olen ollut katolilainen 28 vuotta. En olisi yhtään vuonna 1998 osannut aavistaa, kuinka paljon hiippakunta ehtisi kasvaa vuoteen 2026 mennessä.”

Yksi asia on kuitenkin erityisesti Katrin mielessä: sääntökuntien ja etenkin sisarten tulevaisuus Suomessa.

”Yksi asia, jota toivoisin, olisi lisää sääntökuntia, erityisesti sisaria. On tullut lisää pappiskutsuja omasta hiippakunnastamme, lisää sekä syntyperäisiä suomalaisia että maahanmuuttajataustaisia Suomessa kasvaneita pappeja. Se on tärkeää (vaikka ei tietenkään ole tärkeintä, että pappi on Suomesta lähtöisin, vaan että hän on hyvä pappi, joka julistaa Kristusta ja tuntee hyvin suomalaisen kontekstimme, ja sellaisia ulkomailta tulleet pappimme ovat). Sisarten ja sääntökuntien määrä taas on vähentynyt. Naisten kutsuja kirkossa on hyvin monenlaisia ja hyvin rikkaita, toivoisin niiden vahvistumista meilläkin.”

Kirjallisuus evankelioimisen välineenä

Mitä Katri sitten toivoo omalta työltään ja hiippakunnan julkaisutoiminnalta tulevina vuosina?

”Erityisesti katolinen Raamattu valmiiksi. Tietysti toivoisin, että monenlainen katolinen kirjallisuus saisi enemmän lukijoita, kirjallisuushan on omalta osaltaan evankelioimisen väline. Uusia kanavia myös, e-kirjoja ja äänikirjoja ei meillä vielä ole... Kaikkein eivät omat resurssit riitä, Hemmingus ja Studium Catholicum myös ovat julkaisseet katolista kirjallisuutta ja sille on tilaa, yhteistyö on arvokasta.”

Lopuksi Katri haluaa rohkaista Fideksen lukijoita kertomaan omista kirjatoiveistaan. Julkaisuehdotuksia otetaan mielellään vastaan, vaikka kaikkia ajatuksia ei voidakaan heti toteuttaa.

”Jos on ehdotuksia siitä, millaista katolista kirjallisuutta tai mitä kirjoja haluaisitte saada suomeksi, niitä otan aina mielelläni vastaan. Kaikkia ei voida toteuttaa, tai ei ehkä voida tehdä heti, mutta joskus hyvä ajatus jää hautumaan ja aikanaan toteutuu...”

Meisa Dano

Pastoraalikeskuksen toiminnanjohtaja

Requiescat in pace

Tuula Luoma on kuollut

Monien katolilaisten tuntema Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan aktiivi ja dominikaanien eli saarnaajien sääntökunnan maallikkojäsen OP Tuula Luoma on kuollut lyhyen sairastamisen jälkeen 30.9.2026.

Vuonna 1939 syntynyt ja 1965 katolisen kirkon täyteen yhteyteen otettu Tuula Luoma muistetaan aktiivisena keskustelijana ja tuotteliaana kirjoittajana, jonka tekstejä on julkaistu niin Fides-lehdessä kuin monissa kirjoissakin. Vuosikymmenten aikana hänestä ehti tulla monien kirkkoon liittyneiden esittelijä (kummi).

*Herra, anna hänelle ikuinen lepo,
ja iäinen valo loistakoon hänelle.
Levätköön rauhassa. Aamen.*

Tuula Luoman hautajaiset vietetään torstaina 22.10.2026 klo 12.00 Pyhän Henrikin katedraalissa Helsingissä, minkä jälkeen hänet haudataan klo 14.00 katoliselle hautausmaalle Malmilla.

Fides

Caritas-kuulumiset

Nytt-News

Hätä on tämän näköinen!

"Järjestökenttä elää suuremmassa epävarmuudessa kuin koskaan 20 vuoden järjestöurani aikana", kertoo Caritasen operatiivinen johtaja Leena Luukkonen. "Järjestöihin koskevista budjettileikkauksista kärsivät kaikista vähempiosaisimmat Suomessa ja maailmalla. Caritasen kumppanijärjestöihin kohdistuvat leikkaukset heijastuvat myös meihin. Nyt tarvitsemme sinun apuasi! Tässä eri tapoja, joilla juuri sinä voit auttaa. Kiitos, kun välität!"

Lahjoita ja tuo joulumieltä

Joulu on muutaman kuukauden päässä. Jo nyt olemme saaneet kyselyitä siitä, miten Caritas voisi auttaa. Tänäkin vuonna jaamme lahjakortteja vähävaraisille yksinasuville ja perheille. Tarvitsemme lahjakorttien hankintaan sinun apuasi. Lahjoita Karitatiiviseen sosiaalityöhön ja tuo joulumieli moneen perheeseen. Kiitos, kun olet mukana tukemassa!

Keinoja on useita:

- **MobilePay:** 'Sosiaalityö Caritas' 41765
- **Lahjoituslomake:** verkkosivuillamme caritas.fi/lahjoita-sosiaalityohon
- **Tilisiirto:**
 - Saaja: Suomen Caritas ry
 - Tilinumero: FI73 8000 1270 1545 04
 - Viite: 2325 (karitatiivinen sosiaalityö)

Liity Caritasen Laupias samarialainen -jäseneksi

Laupias samarialainen -jäsenyyden maksua voi maksaa kuukausittain. Pienin kuukausimaksu on 5 € - ylärajaa ei ole. Jäsenmaksuilla varmistetaan toimintamme jatkuvuus. Laupias samarialainen -jäseneksi voi liittyä vain verkossa. Lomake löytyy verkkosivuiltamme osoitteesta caritas.fi/laupias-samarialainen.

Caritaksen Adventtikeräys

Tämän vuoden Adventtikeräys kutsuu rakentamaan toivoa Myanmariin. Väkivaltaisista ja traumatisoivista olosuhteista huolimatta Caritasen kehitysyhteistyöhankkeen tukemat opettajat jatkavat työtään lasten ja nuorten hyväksi. He tarjoavat oppimisen lisäksi turvallisuutta, tukea ja tulevaisuususkoa yhteisössään, joka elää pelon keskellä.

Ensimmäisenä adventtina 29.11. alkava keräys tukee tätä tärkeää työtä. Yhdessä voimme vahvistaa mielen terveyttä, hyvinvointia ja toivoa siellä, missä niitä eniten tarvitaan.

Lue lisää hankkeesta: caritas.fi/myanmar

Kiitokset tukijoille!

"Haluan lämpimästi kiittää sinua, joka olet jo lahjoittanut keräykseemme tänä vuonna. Kesän aikana pystyimme esimerkiksi tukemaan kymmenien lasten ja nuorten leirejä sekä uk-

rainalaisten perheiden leiriä. Vaikka ajat ovat haastavat, me Caritasen toimistolla teemme hartiavoimin töitä lähimmäisenrakkauden puolesta Suomessa ja maailmalla", Leena Luukkonen sanoo.

Caritaksen tapahtumia

Ystävyyden kahvila ja kaupan ilta-aukiolo. Tule tutustumaan uusiin ihmisiin. Tarjolla kahvia ja pientä purtavaa. Paikalla sosiaalityön asiantuntija Anna-Reetta Tiusanen.

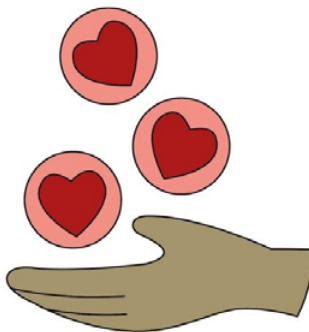
Caritas-kauppa on auki kello 18 asti. Ompelupalvelun Silvana on myös paikalla!

Syyskauden kahvilapäiviä ovat 18.11. ja 9.12.

Hävikkiruoanjakelu Caritasen toimistolla joka toinen maanantai klo 15–15.05. Yhteistyössä Stadin safkan kanssa. Jako-

Lahjoita ja tuo joulumieltä!

Lahjakorttikeräys on käynnissä.
Kiitos, kun olet tukemassa!

Suomen Caritas

Mobile pay
41765

Lue lisää
caritas.fi/lahjoita-sosiaalityohon

päivät ovat joka toinen maanantai. Syyskauden jakopäiviä ovat: 26.10., 9.11., 23.11., 7.12. ja 21.12.2026

Retki Helsingin kaupunginmuseoon ja lounas. Caritas tarjoaa matkat ja lounaan. Lähtö toimistolta 21.10. klo 10.30. Ilmoittaudu Anna-Reetalle puh. +358(0)401843579 viimeistään 12.10.2026.

Nyt voit lahjoittaa

yhteensä viiteen eri Caritasen kohteeseen suorilla MobilePay -numeroilla. MobilePay -lahjoituksia voit tehdä kerran tai säännöllisesti kuukausittain.

'Kannatustuki Caritas'	36459
'Tuki Ukrainaan Caritas'	41763
'Sosiaalityö Caritas'	41765
'Kehitysyhteistyö Caritas'	41767
'Hätäkeräys Caritas'	41770

Avioliitto – elinikäinen rakkauden koulu

Pohdittavaksi avioliittoon aikoville sekä parisuhteessa oleville.

Meidän aikanamme perhettä kohtaavat monet haasteet. On olemassa pyrkimyksiä hämärtää perheen rajat tai poistaa käsite ”perhe” kokonaan. Katoli-suudessa perhe on keskeinen yhteiskunnan perusta. Perheiden kokemus rakkauden iloa on myös kirkon ilo. Halu solmia avioliitto ja perustaa perhe on edelleen vahva erityisesti nuorten keskuudessa, ja tämä on kirkolle rohkaisun aihe. Perheen hyvinvointi on ratkaisevan tärkeää sekä maailman että kirkon tulevaisuudelle.

Avioliittoon valmistautumisen tulee auttaa avioliittoon aikovia solmimaan avioliitto elinikäisenä kutsumuksena. Sen perustana tulee olla vakaa ja realistinen päätös kohdata yhdessä myös koettelemukset ja vaikeat hetket. Sielunhoidon tulee auttaa puolisoita paitsi syventämään rakkauttaan myös voittamaan ongelmia ja vaikeuksia. Tähän kuuluu käytännön apu sekä psykologisen ohjauksen tarjoaminen (*Amoris laetitia*).

Tämä avioliittoa käsittelevä mietiskely perustuu pääasiassa katolisen kirkon opetukseen kristillisestä avioliitosta. Se sopii keskusteluihin pareittain sekä myös pienissä ryhmissä.

Ihmisen ei ole hyvä olla yksin

Katolisen kirkon katekismuksen mukaan kristillisessä avioliitossa on kolme keskeistä kohtaa.

1. Avioliitto on sakramentti. Avioliitto perustuu kumppanien vapaaseen tahtoon antaa itsensä toisilleen vastavuoroisesti ja lopullisesti ja elää uskollisena tässä liitossa.

2. Ykseys, purkamattomuus ja avoimuus elämälle kuuluvat olennaisesti avioliittoon. Avioero erottaa sen, minkä Jumala on yhdistänyt. Hedelmällisyyden torjuminen puolestaan etäännyttää avioliiton pois sen lahjasta – lapsesta.

3. Kristillinen koti on paikka, jossa lapset saavat ensimmäisen uskonopetuksen. Siksi perheen kotia voidaan kutsua aiheellisesti inhimillisten hyveiden ja kristillisen rakkauden kouluksi.

Luettuanne yllä olevat kolme kohtaa voitte pohtia seuraavia aiheita:

- Odotukset: mitä odotatte avioliitolta?
- Mitkä ovat tärkeät keskustelunaiheet?
- Mitkä ovat vaikeat keskustelunaiheet?
- Toiveet
- Pelot

Monen nuoren voi olla vaikea ymmärtää, mitä rakkaus tai rakastuminen tarkoittaa, sillä näitä sanoja käytetään kulttuurissamme niin monin eri tavoin, usein myös hämmentävästi.

- Mitä rakastuminen merkitsee sinulle?
- Mitä sinulle merkitsee olla rakastettu?
- Kuvaile, miten rakastuminen, rakkaus ja ystävyys eroavat toisistaan.
- Mitä piirteitä arvostat kumppanissasi?
- Miksi rakastuit häneen?
- Miksi haluaisit mennä hänen kanssaan naimisiin?

Piirtäkää elämänviiva ja merkitkää siihen tärkeimmät elämässänne tapahtuneet vaiheet ja tapahtumat sekä tärkeimmät henkilöt. Keskustelkaa havainnoistanne.

Avoliitto – elinikäinen rakkauden koulu

- Kuvaile vanhempiesi avioliiton (tai jonkun muun avioliiton) hyviä puolia.
- Kuvaile vanhempiesi avioliiton mahdollisia vaikeuksia.
- Kuvaile hyvää ja toimivaa parisuhdetta. Mistä tekijöistä se muodostuu?
- Miksi tunteista puhuminen on tärkeää?
- Miksi ongelmista ja vaikeista asioista puhuminen on tärkeää?
- Mitä olet oppinut vanhempiesi avioliitosta?
- Mitä haluaisit välttää?

Mies ja nainen – läheisyyden lahja

Nykyisin seksistä puhutaan avoimesti, jatkuvasti ja häpeilemättä. Valitettavasti tämä puhe on kuitenkin usein karkeaa, halpaa ja alentavaa. Seksistä on monesti tullut pelkkää ajanvietettä. Tämän seurauksena hyvin monet ihmiset eivät enää ymmärrä, mitä seksuaalisuus ja läheisyys todella syvimältäan merkitsevät. Ei siis ole ihme, että monet eivät löydä seksuaalisesta elämästään todellista merkitystä eivätkä rauhaa ja levollisuutta, vaikka kuinka sitä etsisivät.

Kun tarkastelemme ihmisluontoa, näemme langenneen, epätäydellisen ihmisen. Voimme ymmärtää myös ihmisen seksuaalisuuden – kuten kaiken muunkin ihmisluonnossa – epätäydellisenä. Voimme kuitenkin ymmärtää tai aavistaa, että kokonaisvaltainen seksuaalisuus on syvä ja suuri salaisuus, lahja. Inhimillinen rakkaus ei kuitenkaan koskaan voi olla täysin täydellistä ja puhdasta. Kaikkien kristittyjen – niin aviopuolisoiden, naimattomien kuin sääntökuntiin kuuluvienkin – lahja ja tehtävä on kasvaa tässä rakkaudessa yhteisön sekä kirkon avun ja tuen avulla.

Seuraavista kysymyksistä voi olla apua keskustelussa.

- Miten kuvailisit kumppanuuden merkitystä?
- Mitä arvostat vastakkaisessa sukupuolessa?
- Mitä pelkää vastakkaisessa sukupuolessa?
- Kertokaa toisillenne aikaisemmista seurustelusuhteistanne.
- Mitä niissä tapahtui, ja mitä opitte niistä?

- Milloin rakastuit ensimmäisen kerran? Kerro kokemuksestasi.
- Oletko valmis antamaan itsesi kokonaan rakastamallesi ihmiselle, ja mitä se sinulle merkitsee?
- Mitä merkitsee toisen ihmisen kunnioittaminen?

Mitkä asiat ovat teille tärkeitä yhteisen perheen rakentamisessa ja lasten kasvattamisessa?

- Millä tavoin ratkaisisitte ongelmia?
- Mikä on sinulle tärkeintä lasten kasvatuksessa?
- Mikä oli kaikkein arvokkainta omassa lapsuudenkodissasi?
- Mitä ajattelet kotitöiden ja lastenhoidon jakamisesta?
- Mitä ajattelet puolisoasi tarpeesta omaan vapaa-aikaan ja omiin harrastuksiin?
- Mitä ajattelet alkoholin tai huumeiden käytöstä?
- Mitä ajattelet perheen suhteesta kirkkoon ja seurakuntayhteisöön?
- Oletko pohtinut perheen taloudellista vastuuta ja toimeentuloa?

Avoliitto – elinikäinen päätös

Oppiminen rakastamaan toista ihmistä ei tapahdu itsestään, eikä sitä voida opettaa muutaman avioliittoon valmistavan tapaamisen aikana juuri ennen vihkimistä. Jokaisen ihmisen valmistautuminen avioliittoon alkaa jo varhain. Se, mitä olet saanut oppia omalta perheeltäsi, voi auttaa sinua tuntemaan itsesi ja tehdä mahdolliseksi antaa itsesi toiselle kokonaan ja lopullisesti. Parhaiten avioliittoon ovat usein valmistautuneet ne, jotka ovat oppineet omilta vanhemmiltaan, mitä kristillinen avioliitto on; vanhemmilta, jotka valitsivat toisensa vapaasti ja ehdoitta ja uudistivat päätöksensä päivä päivältä. Valitettavasti näin ei kuitenkaan aina ole. Joskus kumppaneiden on erottava. Pohtikaa syitä, joiden vuoksi ero voi olla välttämätöntä.

Tämä mietiskely voi myös auttaa tunnistamaan mahdollisia ongelmia ja riskejä, joita voi myöhemmin ilmetä. Siksi on tärkeää keskustella odotuksista avioliittoa kohtaan, siitä, mitä kumpikin odottaa toiselta, sekä siitä, millaista yhteistä elämää halutaan rakentaa.

Edellä mainitun kaltainen keskustelu auttaa ymmärtämään, ettei pelkkä keskinäinen vetovoima riitä pitämään puolisoita yhdessä. Avioliitto tulisi solmia vasta, kun kumppanit ovat harkinneet ja tunnistaneeet syvempiä perusteita sitoutumiseen (*Amoris laetitia*).

Kiinnittäkää huomiota siihen, mistä olette samaa mieltä ja missä mielipiteenne eroavat. Seuraavista kysymyksistä voi olla apua keskustelussa:

- Miten voitte oppia tuntemaan toisenne yhä paremmin?
- Onko teillä kykyä kestää vaikeita aikoja ja pysyä silti sitoutuneina toisiinne? Miten?
- Oletteko valmiita pyytämään anteeksi?
- Mistä tiedät, että hän on juuri sinulle ”se oikea”?
- Mitä teet, jos epäroit?
- Joskus avioliitto julistetaan pätemättömäksi. Osaatko kuvitella, miksi?
- Mistä tiedät rakastavasi häntä?
- Mistä tiedät olevasi valmis avioliittoon?

Mitä sinussa ja kumppanissasi tai puolisosassasi on tapahtunut tämän mietiskelyn aikana?

Tämän mietiskelyn tarkoituksena on rohkaista syventymään omiin tunteisiin sekä keskinäiseen suhteeseen Jumalan sanan ja kristillisen perinteen valossa. Tämä on tärkeää, koska päätös solmia avioliitto vaikuttaa ratkaisevasti koko elämään ja tulevaisuuteen.

Katolilaisina tulee tiedostaa, että elinikäinen sitoutuminen avioliittoon on välttämätöntä, sillä asioiden tiedostaminen vahvistaa hyvää parisuhdetta entisestään ja rohkaisee rehellisyyteen ja avoimuuteen sekä itseä että puolisoa kohtaan.

On syytä korostaa, että kristillinen kasvatusta on erittäin tärkeää, sillä ihminen pyrkii toistamaan sen, minkä on aiemmin oppinut. Kristillinen perheympäristö ja kasvatusta luovat hyvät edellytykset sille, että lapset ja nuoret voivat valmistautua avioliittoon tietäen sen olevan elinikäinen ja dynaaminen sitoutuminen, joka perustuu aitoon rakkauteen ja keskinäiseen huolenpitoon.

Marketta Pylväskangas
Psykoterapeutti, TM

Stiftsfesten fyllde återigen Sankt Lars kyrka i Lojo

Katolska kyrkans stiftsfest firades i år lördagen den 15 augusti, på själva högtiden för Jungfru Marias upptagning till himlen. Den traditionella festmässan samlade troende från olika delar av Finland i den medeltida Sankt Lars kyrka i Lojo. Kyrkan var fylld till sista plats, och antalet deltagare uppskattades till över 700.

Festmässan firades av Helsingfors biskop Raimo Goyarrola tillsammans med stiftets präster. I sin predikan betonade biskopen Jungfru Marias betydelse som kyrkans moder och de troendes förebild. Marias upptagning till himlen innebär inte att hon har avlägsnat sig från människorna,

utan tvärtom att hon ständigt är närvarande i kyrkans liv.

"Därför är Marias upptagning till himlen inget farväl. Det är en ny form av närvaro", konstaterade biskopen och påminde om att Maria ständigt ber för kyrkan.

I sin predikan jämförde biskopen också de blå och vita färgerna i traditionella bilder av Jungfru Maria med färgerna i Finlands flagga. Det blå påminner om himlen och Marias trohet, medan det vita symboliserar renhet och Guds nåds förnyande kraft.

Biskopen tackade också ursulinsysterna, som återvände till Finland för 50 år sedan, och birgittinsystrarna, som återvände för 40 år sedan. Båda ordnarna

har utfört ett viktigt arbete för stiftet och församlingarna.

När biskopen såg ut över den fullsatta kyrkan påminde han om de behov som följer av stiftets tillväxt: det behövs fler kyrkor, fler präster och fler ordensfolk. Han uppmuntrade särskilt unga katoliker att vara öppna för kärleken och kallelsen till familjeliv. Han uppmanade de unga att grunda sina familjer på äktenskapets sakrament och påminde om att både kyrkan och världen också behöver barn.

Heliga Korssets och Sankt Olavs församlingar ansvarade tillsammans med ministranterna för arrangemangen kring festmässan. För musiken svarade organisten Markku Mäkinen och köreerna från Sankta Maria församling under ledning av Ann-Catrin Weckström.

Gemensam fest i Vivamo

Efter mässan fortsatte festen i Vivamo, där deltagarna åt en gemensam lunch och tog del av ett mångsidigt program. Det omfattade en dockteaterföreställning, en presentation av Caritas verksamhet, ett inspirerande framträdande av den afrikanska katolska gemenskapens kör samt en intervju med stiftets diakonkandidater.

I Vivamo fanns också möjlighet att bekanta sig med Caritas och Pastoralcentrets verksamhet samt Katolska bokhandelns sortiment.

Dagens program avslutades med gemensam bön. Pater Stanislaw Zawilowicz SCJ ledde den salige Hemmings litania och fader Tri Nguyen rosenkransbönen. Slutligen gav biskop Raimo sin välsignelse.

Det somriga vädret gynnade festen, och glädjen över den gemensamma festdagen märktes tydligt i mötena mellan katoliker från olika delar av stiftet.

Fides

PYHÄ RISTIN JOHANNES *Juhla*

Karmeliittamaallikot (OCDS) juhlivat sitä, että on kulunut 300 vuotta Pyhän Ristin Johanneksen kanonisaatiosta ja 100 vuotta hänen kirkonopettajaksi julistamisestaan.

St. John of the Cross — The Carmelite Seculars (OCDS) are celebrating the 300th anniversary of the canonisation and the 100th anniversary as Doctor of the Church of St. John of the Cross.

Tervetuloa! Welcome! Bienvenidos!

Lauantaina / Saturday **24.10. klo 17.30–21**
Studium Catholicum, Ritarikatu 3 b a, Helsinki,
Angelicum-sali /hall, 2. kerros /floor

18.00 Dr CYPRIAN BLAMIREs, OCDS
The Mystery of St. John of the Cross —
Pyhän Ristin Johanneksen salaisuudesta

19.00 HENRI JÄRVINEN
Yön läpi Jumalan rakkauteen — Pimeä yö
armon ja pelastuksen tiellä
Through the Night into the Love of God —
The Dark Night as a Path of Grace and Salvation

20.00–20.30 AMANCIO PRADA

Composer, singer, guitarist /
säveltäjä, laulaja

Cántico Espiritual –
Hengellinen laulu CD

Suomennokset saatavissa kaikkiin
esityksiin / Translations available
for presentations + poem.
17.30–21.00 Kirjamyyntiä / Books for sale

TERVETULOA!

WELCOME! BIENVENIDOS!

Maailman nuortenpäivät Soulessa 2.-9.8.2027

Suomesta on lähdössä suuri joukko nuoria Maailman nuortenpäiville Souliin Etelä-Koreaan 2.-9.8.2027. Tapahtuma kokoaa yhteen miljoonia nuoria eri puolilta maailmaa yhteiseen rukoukseen, juhlaan ja uskon jakamiseen. Viikon huipentaa paavi Leon viettämä päätösmessu.

Lisätietoja matkasta ja ilmoittautumisesta saat skannaamalla viereisen QR-koodin.

World Youth Day Seoul 2-9 August 2027

A large group of young people from Finland will travel to Seoul, South Korea, for World Youth Day from 2-9 August 2027. The event brings together millions of young people from around the world for prayer, celebration and sharing the faith. The week will culminate in the closing Mass celebrated by Pope Leo.

For more information and registration details, scan the QR code.

Anna lahjaksi tai itsellesi

Katso ja tilaa verkkokaupasta:

katolinenkirjakauppa.fi

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.*
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 050 3615299.

**Seuraava Fides
ilmestyy paperisena
11. joulukuuta**

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 laidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on digilehdessä 16 päivää ja paperilehdessä 3 viikkoa ennen lehden julkaisupäivää. FIDES

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin
katedraalissa **torstaina klo 18.00.**

3.12.2026 Marko Pitkäniemi

Tervetuloa!

(jatkoa sivulta 35; kaikki eivät mahtuneet)

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu **kuukauden 1. keskiviikkona** pyhän Marian kirkolla. Ensin on messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Miestenpiiri

Katolinen miestenpiiri kokoontuu aina **kuukauden toisena tiistaina** iltamessun jälkeen Marian seurakuntasalissa. Miestenpiirin tarkoitus on auttaa katolisia miehiä kasvamaan katolisessa uskossa sekä luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta heidän välilleen. Kaikki katolilaiset ja katolisuudesta kiinnostuneet miehet ovat tervetulleita.

Naistenpiiri

Naistenpiiri kokoontuu Pyhän Henrikin seurakuntasalissa joka **kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona** iltamessun jälkeen eli noin klo 18.30-20.00. Lämpimästi tervetuloa mukaan! Lisätietoja Maria Ailio p. 040 7358211

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka **kuukauden kolmantena tiistaina** messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 12.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1,
00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 8.00 messu englanniksi, 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi ja adoraatio (2. su) tai messu ruotsiksi (3. su) tai messu italiaksi (4. su), 14.00 messu burmaksi (3. su), 18.00 iltamessu. Ma, ti, ke, to, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukorukous. Pe 17.30 adoraatio (paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen). Rippiaika ma, ke, pe, la 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.

• Regular Programme: Sat. 17.40 Vespers in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 8.00 Mass in English, 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Vietnamese and Adoration (2nd Sun.), Mass in Swedish (3rd Sun.), Mass in Italian (4th Sun.), 14.00 Mass in Burmese (3rd Sun.), 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary in Finnish. Fri. 17.30 Adoration (during Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after Mass.). Confessions Mon., Wed., Fri., Sat. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://henrik.katolinen.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kerava (ev.-lut. kirkon seurakuntakeskus, Papintie 6, Kerava): messu kuukauden 3. sunnuntaina klo 11.00

Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie 2, Porvoo): messu kuukauden 3. sunnuntaina klo 15.00

Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): messu normaalisti kuukauden 2. ja 4. sunnuntaina klo 10.00

LAUTTASAARI

Pyhän apostoli Jaakobin kirkko

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kappeli, Myllykallionrinne 1, 00200 Helsinki. Koordinoiva pappi: isä Mauri Bravo, mauri.bravo@katolinen.fi, 040-3259584

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.30 päämessu suomeksi, 12.00 afrikkalaisen yhteisön messu, 14.00 ukrainalaisen

kreikkalais-katolisen yhteisön liturgia, 16.00 messu espanjaksi (1. su) tai portugaaliksi (2. su), 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 18.00 messu englanniksi. Ti 18.00 messu latinaksi (joka toinen viikko Catholic Students' Club). La 17.00 messu espanjaksi (2. la), 18.00 messu saksaksi (1. la). Rippiaika ma, ti, ke 17.30, pe 17.00 sekä ennen useimpia sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.

• Regular Programme: Sun. 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass of the African Community, 14.00 Greek Catholic Liturgy of the Ukrainian Community, 16.00 Mass in Spanish (1st Sun.) or Portuguese (2nd Sun.), 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in English. Tues. 18.00 Mass in Latin (every other week Catholic Students' Club). Sat. 17.00 Mass in Spanish (2nd Sat.), 18.00 Mass in German (1st Sat.). Confessions Mon., Tues., Wed. 17.30, Fri. 17.00, as well as before most Masses on Sunday and by appointment.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät Pyhän apostoli Jaakobin kirkon kalenterista: <https://henrik.katolinen.fi/pyhan-apostoli-jaakobin-kirkko/>

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukorukous (paastonaikana ristintie), 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 lastenmessu, 13.00 messu tagalogiksi (2. ja 4. su) tai vietnamiksi (3. su), 14.30 messu ruotsiksi (1. su)/mässa på svenska (1. sön.), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukorukous englanniksi (paastonaikana ristintie), 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 7.00 laudes, 7.30 messu suomeksi tai englanniksi, 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-15.00.

• Regular Programme: Sat. 10.00 Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent), 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Children's Mass in Finnish, 13.00 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.) or Vietnamese (3rd Sun.), 14.30 Mass in Swedish (1st Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English (Stations of the Cross during Lent), 18.00 Mass in English. Mon., Tue., Wed., Thu., Fri. 7.00 Laudes, 7.30 Mass in Finnish or English, 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish. Confessions Mon., Tue., Wed., Thu., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Fri. 10.00-15.00.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://www.pyhamaria.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): Syyskuusta toukokuuhun messu kerran kuussa lauantaicin, lisätietoja kalenterista seurakunnan kotisivulta: https://www.pyhamaria.fi/?page_id=152577

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 9.00 messu latinaksi tai ruotsiksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi (1. su), tai tagalogiksi (3. su) tai vietnamiksi (4. su), 18.00 messu englanniksi. Ma 7.30 messu. Ti 18.00 messu. Ke 7.30 messu. To 17.30 adoraatio, 18.00 messu. Pe 7.30 messu. La 7.30 messu (katekeesipäivinä 13.00 perhemessu), 16.00 messu arameaksi (3. la). Parannuksen sakramentti puoli tuntia ennen messun alkua tai sopimuksen mukaan.

• Regular Programme: Sun. 9.00 Mass in Latin or Swedish, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass in Polish (1st Sun.) or Tagalog (3rd Sun.) or Vietnamese (4th Sun.), 18.00 Mass in English. Mon. 7.30 Mass in Finnish. Tues. 18.00 Mass in Finnish. Wed. 7.30 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration and 18.00 Mass in Finnish. Fri. 7.30 Mass in Finnish. Sat. 7.30 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 13.00), 16.00 Mass in Aramaic (3rd Sat.). Confessions half an hour before Mass or by appointment.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://www.catholicurku.fi/?page_id=253&lang=fi

MUUT PAIKKAKUNNAT

Ahvenanmaa (S:t Görans lutherska kyrka): kaksi kertaa kuussa lauantaicin klo 10.00

Eurajoki (ev.-lut. kirkko): kaksi kertaa kuussa sunnuntaisin klo 15.00, Huom.!

Pori (ort. kirkko): kerran kuussa sunnuntaina klo 17.00

HUOM!

Seurakuntien säännöllisiin ohjelmiin saatava tulla muutoksia. Ohjelma ja tarkemmat tiedot kannattaa aina tarkistaa seurakunnan kotisivulta.

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä
Puh. toimisto: 014-612659
(lankapuhelin, ei tekstiviestejä)
puh. isä Anders Hamberg:
050-5630235
sähköposti: olavi@katolinen.fi
Kotisivu: olavi.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu. Ti 7.00 messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15), 16.00 messu kareniksi (2. la), 17.00 messu tagalogiksi (1. la). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

• Regular Programme: Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass in Finnish. Tues. 7.00 Mass in Finnish. Wed. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass in Finnish. Fri. 7.00 Mass in Finnish. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15), 16.00 Mass in Karen (2nd Sat.), 17.00 Mass in Tagalog (1st Sat.). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55, and Sun. 10.00-10.25 or by appointment.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://olavi.katolinen.fi/>

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
Puh. 03-2127280, 050-3617942
Sähköposti risti@katolinen.fi
Kotisivu risti.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 9.00 messu ukrainaksi (1. su), 10.00 ruusukko suomeksi, 10.30 päämessu suomeksi, 12.30 messu tagalogiksi (1. su) tai messu englanniksi (2. ja 5. su), 13.00 messu vietnamiksi (3. ja 4. su), 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper. Pe 17.15 adoraatio (paastonaikana ristintie). Kuukauden 1. pe jatkuva adoraatio. La messuaika vaihtelee. (Yleensä messu klo 8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan.

Kuukauden 1. pe rippi on jatkuvan adoraation aikana. Huom.! Tarkista ajat/ muutokset kirkon ilmoitustaululta tai seurakunnan kotisivulta. Messuja myös muissa kaupungeissa (messuajat alla).

• **Regular Programme:** Sun. 9.00 Mass in Ukrainian (1st Sun.), 10.00 Rosary in Finnish, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Tagalog (1. Sun.) or Mass in English (2nd and 5th Sun.), 13.00 Mass in Vietnamese (3rd and 4th Sun.), 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues., Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.40 Vespers. Fri. 17.15 Adoration (Stations of the Cross during Lent). 1st Friday of the month continuous Adoration. Sat. Mass time varies. (Normally Mass at 8.00). Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. 1st Friday of the month confessions during the continuous Adoration. Please check the bulletin board at the back of church or the homepage of the parish for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://risti.katolinen.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hervanta (Jeesuksen pikkusisaret, Opiskelijankatu 21 G 148): ti 18.00 **Humpilla** (yksityiskodeissa)
Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu 2): messu suomeksi (1. ja 3. su) 15.00 Kristinankaupunki (ev.lut. kirkko Västra Långgatan 20, tai yksityiskodeissa) tu 2): 17.00 messu englanniksi (1. su), 15.00 messu suomeksi (3. su)
Kristinankaupunki (ev.lut. kirkko, Västra Långgatan 20, tai yksityiskodeissa)

Muiden paikkakuntien messuajat ja -paikat löytyvät seurakunnan kotisivulta: <https://risti.katolinen.fi/messuajat-ja-hartaudet/>

POHJANMAA

Pohjanmaan pastoraalialue

pohjanmaa@katolinen.fi, 045-8528028
Vastuupappi isä Leonard Wobilla Shwei
Mannerheimintie 2 as. 4, 65320 Vaasa
leonard.wobilla@katolinen.fi,
045-2575222

Jeesuksen pyhän sydämen kappeli
Rauhankatu 8 C 22, Vaasa

• Säännöllinen ohjelma: Ti, ke, to, pe 18.00 messu. To 17.30 adoraatio. La 10.30 messu.
• **Regular Programme:** Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 10.30 Mass in Finnish.

PAIKKAKUNNAT

Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22 tai Huutoniemen kirkko, Kuninkaantie 1)
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3)
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5)
Seinäjoke (seurakuntakeskus, Koulukatu 24)
Pohjanmaan messuajat löytyvät seurakunnan kotisivulta: <https://risti.katolinen.fi/messuajat-ja-hartaudet/>

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
Puh. 05-5444 110, 045-3413915
Sähköposti ursula@katolinen.fi
Kotisivu ursula.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.30 ruusukko ja rippitilaisuus, 11.00 päämessu. Ke 7.30 messu. To 18.00 messu. Pe 17.00 adoraatio ja rippitilaisuus, 18.00 messu. La 9.00 messu.

• Sun. 10.30 Rosary and Confession, 11.00 Mass in Finnish. Wed. 7.30 Mass in Finnish. Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Fri. 17.00 Adoration and Confession, 18.00 Mass in Finnish. Sat. 9.00 Mass in Finnish.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://ursula.katolinen.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kotka (Langinkosken kirkko, Langinkoskentie 1)
Lahti (Launeen kirkko, Tapparakatu 22)
Lappeenranta (Lappeenrannan kirkko, Mannerheiminkatu 1)

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
Puh. 08-347834, 044-0200245
Sähköposti perhe@katolinen.fi
Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 9.45 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, to, pe 18.00 messu. To 17.00 adoraatio (ei kuukauden ensimmäisellä viikolla, jolloin adoraatio pe 12.00-18.00). La 10.00 messu. Ti, ke, la 19.00 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus arkisin puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Muutokset vakio-ohjelmaan ovat mahdollisia.

• **Regular programme:** Sun. 9.45 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.00 Adoration (no Adoration on the 1st Thurs. of the month, but on Friday from 12.00 to

18.00). Sat. 10.00 Mass in Finnish. Tues., Wed., Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Mon. – Fri. half an hour before Mass and by appointment. While this is normally the weekly program of the parish, please note that changes are possible.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://perhe.katolinen.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kajaani (Kirkkokatu 17)
Kemi (Lehtokatu 31)
Haaparanta/Tornio (Storgatan 83A, 953 31 Haparanda, Ruotsi)
Raahe (Kirkkokatu 43)
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16)

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.05 päämessu, 12.05 messu englanniksi. Ma, ti, ke 18.00 messu, to 17.30 adoraatio, 18.00 messu, pe 9.00 messu. La 18.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika ti 17.15, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista.

• **Regular programme:** Sun. 10.05 High Mass in Finnish, 12.05 Mass in English. Mon., Tues., Wed., 18.00 Mass in Finnish, Thurs. 17.30 Adoration, 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 17.15, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please check the updated calendar on the website of the parish.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://joosef.katolinen.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT

Joensuu (Louhostie 4, Joensuu): <http://joosef.katolinen.fi/diasporat/toiminta-joensuussa/>
Savonlinna (Pyhien Sakariaan ja Elisabetin kirkko, Olavinkatu 29): <http://joosef.katolinen.fi/diasporat/toiminta-savonlinnassa/>
Mikkeli (Pyhän Ylienkei Mikaelin Kirkko, Paavalinkatu 4): <http://joosef.katolinen.fi/diasporat/toiminta-mikkelissa/>

Yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com

Benediktiinioblaattit – OSB Obl.

Benediktinoblater – Oblates of Saint Benedict • Yhteyshenkilö: Markku Koponen OSB Obl., sposti: oblaatti@gmail.com • Hengellinen neuvonantaja: emeritusapotti isä Mark Hargreaves OSB (Subiaco-montecassinolainen kongregatio)

Obl.OSSS –

Birgittalaisoblaattit

Birgittalaisoblaattit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. • Kotisivut: <https://www.birgittalaisisaret.fi/oblaattit.html>. • Birgittalaisoblaattit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja yllisäaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla. • Yhteyshenkilö: Mervi Schürmann, email: merann@windowslive.com, puh. +358407214170

Catholic Students' Club

Autumn 2026 Schedule of the Catholic Students' Club: Rosary and Holy Mass in Latin (readings in English) at St Jacobs kyrka (Church of Saint James the Apostle) in Lauttasaari (Myllykallionrinne 1), on the following Tuesday evenings at 6.00 PM (18.00): **20.10, 3.11, 17.11, 1.12, 15.12.** • Confessions will be available during the Rosary (c. 5:40 pm). Afterwards a nice get-together. All students, young adults and anyone interested in the Catholic Faith are welcome! More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimallikot – OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2026 – 78. toimintavuosi. Ohjelmalliset kokoukset kerran kuukaudessa tiistaisin klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa jatkuvat syksyllä: • **10.11.** Pyhä Siegfried ja Siegfriedin kirkko / Johannes Rein • **8.12.** Fransiskaanimallikot Suomen maailmassa / Marko Pitkäniemi • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Koti-sivu: fransiskaanimallikot.blogspot.fi

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja Tatu Heimari, chairman@gregorius.fi • Moderaattori Anders Hamberg • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ, puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa ilta-messun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Sinikka Meurman, 040-4197077, sinikka.meurman@gmail.com. • Turku: Hilka Bernard, 040-5243676, hilka.bernard@hotmail.com.

ENGLISH SUMMARY OF ARTICLES IN THIS ISSUE

The fifth issue of *Fides* in 2026 brings together important news from the universal Church, celebrations and ecumenical encounters in Finland, reflections on Christian life and a new series introducing the people working for the Diocese of Helsinki. The fifth issue of *Fides* in 2026 brings together important news from the universal Church, celebrations and ecumenical encounters in Finland, reflections on Christian life and a new series introducing the people working for the Diocese of Helsinki.

In his editorial, “See the Person,” Editor-in-Chief Marko Tervaportti reflects on the theme of the Finnish Ecumenical Responsibility Week, celebrated from 18 to 25 October.

Starting from the mystery of the Incarnation and God's extraordinary love for humanity, he asks whether we truly see other people as persons or merely as problems and burdens. Genuine concern for others requires more than good intentions: it demands time, effort, generosity and sometimes personal sacrifice. Seeing our neighbour with love and compassion is not simply a Christian duty but an essential part of becoming fully human.

Pope Leo XIV's successful lung surgery is among the major news stories. The Pope underwent surgery at Rome's Gemelli Hospital on 13 October, following the discovery of a small, localised lung nodule. The operation involved the removal of the lower lobe of his right lung, and subsequent examination confirmed a diagnosis of pulmonary adenocarcinoma. According to Vatican statements, the surgery was successful and without complications, and the Pope's recovery has progressed normally. Bishop Raimo Goyarrola has expressed his prayers for the Holy Father

and encouraged the faithful to pray the Rosary for his health.

Other international news includes the election of a new Dean of the College of Cardinals and the autumn plenary assembly of the Nordic Bishops' Conference in Paderborn, Germany. The issue also reports on Pope Leo XIV's visit to France, highlighting signs of renewed vitality in the French Catholic Church.

A new Vatican document marking sixty years of *Nostra aetate*, the Second Vatican Council's declaration on the Church's relationship with non-Christian religions, receives particular attention. The document reviews the achievements and challenges of interreligious dialogue, emphasising mutual respect, religious freedom and cooperation for peace. At the same time, it reaffirms the unique role of Jesus Christ in salvation and the importance of remaining firmly rooted in Christian faith. Dialogue with other religions is presented as an integral part of the Church's evangelising mission, not as a departure from her identity.

Catholic and Orthodox Christians have again come together in processions honouring the Virgin Mary. On 6 September, hundreds of participants joined the third annual Marian procession in Helsinki, organised by the Orthodox Parish of Helsinki and Saint Henry's Cathedral Parish. This year the procession began at the Orthodox Uspenski Cathedral and continued through the city to the Catholic cathedral, with prayers, hymns and Marian icons and images. Orthodox Archbishop Elia and Catholic Bishop Raimo Goyarrola concluded the celebration with a joint blessing.

A similar procession took place in Kuopio on 13 September, beginning at the Catholic Church of Saint Joseph and ending at the Orthodox Cathedral of Saint Nicholas, where an Akathist hymn to the Mother of God was celebrated. Two reports describe the event and its significance for local ecumenical relations. These shared expressions of Marian devotion have become a beautiful sign of friendship, common Christian heritage and growing cooperation between the two Churches.

The issue also looks back at two important diocesan celebrations. The traditional Diocesan Feast on the Solemnity of the Assumption brought more than 700 faithful to the medieval Church of Saint Lawrence in Lohja. The Swedish-language report recalls the festive Mass, the Marian atmosphere and the joy of gathering together from different parts of Finland. Meanwhile, Saint Bridget and Blessed Hemming Parish in Turku celebrated its centenary, marking a century of organised Catholic parish life in the city.

Saint Francis of Assisi and the meaning of Christian poverty form another central theme. In a pastoral letter issued for the feast of Saint Francis on 4 October, Bishop Raimo Goyarrola invites the faithful to rediscover evangelical poverty as freedom, trust in God and generosity towards others. Poverty does not necessarily mean having nothing; rather, it means refusing to be possessed by what we own. The Bishop encourages Catholics to live more simply, share their resources and build a Church that is increasingly close to the poor and those in need.

The Franciscan theme continues in an extensive report on “**A Celebration of All Creatures**”, an ecumenical event devoted to Saint Francis, creation and Christian responsibility for the natural world. Katri Kuusikallio's introductory presentation explored the saint's understanding of poverty, freedom and

**Full articles are available in English at
fides.katolinen.fi/en.**

perfect joy, while a panel discussion brought together different Christian perspectives on ecological responsibility and spirituality. Nature-themed reflection stations invited participants to express gratitude, contemplate creation and consider their own relationship with the environment. The report includes contributions and responses from organisers and participants, conveying both the intellectual richness and the joyful atmosphere of the gathering. Saint Francis emerges as a figure whose message continues to unite Christians across denominational boundaries eight centuries later.

The message for World Mission Sunday 2026, celebrated on 18 October, is presented under Pope Leo XIV's theme "One in Christ, United in Mission". It calls all Christians to recognise their shared responsibility for proclaiming the Gospel, strengthened by unity in Christ and openness to the Holy Spirit. Generosity, trust and mutual support are essential to the Church's missionary work. The message also recalls the continuing importance of prayer and practical support for missionaries and local Churches throughout the world.

A substantial article entitled "**Marriage – A Lifelong School of Love**" offers a reflection on Catholic teaching about marriage and family life. Intended especially for engaged couples and those already in relationships, it considers marriage as a sacrament, a permanent commitment and a vocation requiring continual growth in love. Practical questions encourage couples to discuss expectations, responsibilities, sexuality, family life, faith and the difficulties that inevitably arise in a lasting relationship. The text stresses that preparation for marriage is not limited to the period immediately preceding a wedding but forms part of a much longer process of human and Christian formation.

Finally, this issue launches a **new interview series introducing the employees of the Di-**

ocese of Helsinki and its Pastoral Centre. The purpose is to help readers become better acquainted with the people behind diocesan administration, communications, publishing and pastoral activities, exploring not only their professional responsibilities but also their personal backgrounds, experiences and motivations.

The series begins with **Marko Tervaportti**, who recently completed 25 years of service to the diocese. His interview traces his path into Church communications, the transformation of diocesan media and the growth of the Catholic community in Finland. He reflects on the importance of professional communications as a service to the bishop, the diocese and the universal Church, while also sharing aspects of his family life and personal interests.

The second interview introduces **Katri Tenhunen**, the diocese's Publishing Officer, who has worked for the Church since 2010. Her responsibilities include translating, editing and publishing Catholic literature, preparing liturgical texts and helping make the Church's theological and spiritual heritage accessible in Finnish. The interview explores her conversion to Catholicism, theological studies in Rome and extensive publishing work. Special attention is given to the ambitious project of preparing a Catholic edition of the Bible in Finnish, including the deuterocanonical books, introductions and explanatory notes.

Together, these interviews open a window onto the everyday work of the Pastoral Centre and the people whose often unseen contributions support the mission of the Catholic Church in Finland.

Produced with the help of AI.

Happy reading!

Muista seurakunnan jäsenmaksu

Jäsenmaksu maksetaan omalle seura-kunnalle kuukausittain. Jäsenmaksun suuruus on 1,5 % ansiotuloista tai muista vastaavista tuloista. Jäsenmaksuvelvollisuus koskee kaikkia täysi-ikäisiä Suomessa asuvia katolilaisia. Siitä on vapautettu alle 15 000 € vuodessa ansaitsevat ja kaikki alle 18-vuotiaat. Lisätietoa jäsenmaksusta: <https://katolinen.fi/jäsenmaksut/>

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta (Helsinki)
Jäsenmaksutili: FI61 1014 3000 2118 01,
viitenumero: 90010

Pyhän Marian seurakunta (Helsinki)
Jäsenmaksutili: FI65 1023 3000 2047 89,
viitenumero: 90010

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta (Turku)
Jäsenmaksutili: FI40 1547 3000 0005 98,
viitenumero: 90010

Pyhän Olavin seurakunta (Jyväskylä)
Jäsenmaksutili: FI65 1045 3000 1121 43,
viitenumero: 90010

Pyhän ristin seurakunta (Tampere)
Jäsenmaksutili: FI08 2236 1800 0045 66,
viitenumero: 90010

Pyhän Ursulan seurakunta (Kouvola)
Jäsenmaksutili: FI75 1555 3000 1245 12,
viitenumero: 90010

Nasaretin pyhän perheen seurakunta (Oulu)
Jäsenmaksutili: FI52 1374 3000 1083 81,
viitenumero: 90010.

Pyhän Joosefin seurakunta (Kuopio)
Jäsenmaksutili: FI30 1555 3000 1245 46,
viitenumero: 90010

Messun aikana kolehdin voi maksaa myös MobilePay-sovelluksella seurakunnan lyhytvalintanumeroon. Lisätietoa muista tukimuodoista: <https://katolinen.fi/lahjoita/>

Seurakunnan jäsenmaksu

Församlingens medlemsavgift

Parish Membership Fee

Jäsenmaksuvelvollisuus koskee jokaista 18 vuotta täyttänyttä katolilaista Suomessa. Se on sama kaikissa seurakunnissa ja se maksetaan

kuukausittain seurakunnan jäsenmaksutilille. Jäsenmaksun määrä on 1,5 prosenttia kuukausittaisista bruttotuloista.

Tämä velvollisuus perustuu kirkon yhdyskuntajärjestyksen pykälään 7: "Yhdyskunnan jäsenen velvollisuutena on tukea yhdyskuntaa ja sen seurakuntaa vapaaehtoisin lahjoituksin sekä maksaa jäsenmaksua, jonka suuruuden yhdyskunnan esimies määrittää."

For other languages, go to:

Medlemsavgiftsskyldigheten gäller varje katolik i Finland som har fyllt 18 år.* Avgiften är densamma i alla församlingar och

betalas månadsvis till församlingens medlemsavgiftskonto. Medlemsavgiftens storlek är 1,5 procent av de månatliga bruttoinkomsterna.

Denna skyldighet grundar sig på § 7 i kyrkans samfällighetsordning: "Församlingens medlems skyldighet är att stödja samfälligheten och dess församling genom frivilliga bidrag samt att betala medlemsavgift, vars storlek bestäms av samfällighetens föreståndare."

The obligation to pay a membership fee applies to every Catholic in Finland who has reached the age of 18. The fee is the same in

all parishes and is paid monthly into the parish's membership fee account. The amount of the membership fee is 1.5 percent of the monthly taxable income.

This obligation is based on § 7 of the Church's community statutes: "It is the duty of a member of the community to support the community and its parish through voluntary contributions and to pay a membership fee, the amount of which is determined by the head of the community."